

TEZAUUR LITURGIC

28 IULIE

TEODORA HAMBAKI

**VIATA
SF. CUVIOASE
IRINA
DE LA
HRISOVOLANT
[CONSTANTINOPOL]**

ATENA, 2020

Βίος καὶ Πολιτεία τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Εἰρήνης τῆς Ἡγουμένης τῆς Μονῆς τοῦ Χρυσοβαλάντου

Τὸ κείμενο βασίζεται στὸ διήγημα «Ἡ ὁσία Εἰρήνη», τῆς Θεοδώρας Χαμπάκη, ἡγουμένης τῆς ἱερᾶς μονῆς ὁσίου Θεοδοσίου στὸν Ἅγιο Στέφανο Ἀττικῆς.

Στὰ μέσα τοῦ 9 μ.Χ. αἰῶνα, ὅταν αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου ἦταν ὁ εἰκονομάχος Θεόφιλος καὶ σύζυγός του ἡ εἰκονολάτρισσα Θεοδώρα, ὅταν ἡ περίοδος τῆς Εἰκονομαχίας, ποὺ γιὰ περισσότερο ἀπὸ 100 χρόνια ταλάνισε τὴν αὐτοκρατορία, βρισκόταν στὴν τελευταία φάση της, στὴν Καππαδοκία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, γενέτειρα πολλῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, γεννήθηκε καὶ ἔζησε τὴν πρώτη της νεότητα ἡ Ἁγία Εἰρήνη ἡ Χρυσοβαλάντου, μία ἀπὸ τὶς πολλὲς χαριτόβρυτες καὶ θαυματουργὲς ἁγίες της Ὁρθοδοξίας. Ἐπιλέχθηκε ὡς ὑποψήφια σύζυγος τοῦ ἀνήλικου αὐτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄ (ποὺ ἔμελλε ἀπὸ τοὺς σφετεριστὲς τοῦ θρόνου του νὰ ἐπονομαστεῖ «μέθυσος»)· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῆς ὑπέδειξε τὸ δρόμο τοῦ μοναχισμοῦ καὶ ἐκείνη ὀλοπρόθυμα τὸν ἀκολούθησε καὶ διέπρεψε, πάντα μὲ τὴ βοήθεια τῆς Θείας Χάρης. Ἀπὸ μία περίεργη σύμπτωση, ἀπόρροια τῆς Θείας Πρόνοιας, ὁ αὐτοκράτορας Θεόφιλος ἀπέρριψε τὴν

ὕποψήφια σύζυγό του καὶ ἔτσι ἡ Ἐκκλησία κέρδισε μία ἐμπνευσμένη ὕμνογράφο, τὴν Κασσιανή. Ὁ γιὸς τοῦ Θεόφιλου, ὁ Μιχαήλ ὁ Γ΄, στὰ χρόνια του ὁποίου ἡ Εἰκονομαχία (726-843) ἔλαβε τέλος, ἀπέρριψε τὴν ὕποψήφια σύζυγό του καὶ ἡ Ἐκκλησία στολίστηκε μὲ μία ἁγία, τὴν Εἰρήνη, Ἡγουμένη τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου.

Πατέρας τῆς ἁγίας ἦταν ὁ πατρίκιος Φιλάρετος ὁ Καππαδόκης. Ἦταν ἀπὸ τὴν Καισαρεία τῆς Καππαδοκίας, εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορα Θεόφιλου καὶ ἐμπιστος τῆς συζύγου τοῦ Θεοδώρας. Ἦταν ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς τοῦ ἐξαιρετικῆς σημασίας θέματος τῆς Καππαδοκίας. Μητέρα της ἡ πατρικία Ζωή, γυναίκα ὁμορφὴ καὶ σεβαστὴ σὲ ὅλη τὴν Καισαρεία γιὰ τὸν ἐνάρετο βίο της. Τὸ ἀνδρόγυνο εἶχε ἀποκτήσει δυὸ κόρες, τὴν Καλλινίκη καὶ τὴν Εἰρήνη.

Ἡ Καλλινίκη γεννήθηκε τὸ 825. Ὀφείλει τὸ ὁμορφὸ ὄνομά της στὶς θριαμβευτικὲς νίκες ποὺ πέτυχε ὁ πατέρας τῆς ἐναντίον τῶν Σαρακηνῶν τὴ χρονιά ποὺ γεννήθηκε. Τρία χρόνια ἀργότερα, τὸ 828, γεννήθηκε ἡ Εἰρήνη. Ὁ Φιλάρετος ὅμως ἔχασε τὴ γυναίκα του, ὅταν ἐκείνη ἦταν ἀκόμη πολὺ νέα. Ἔτσι, ἡ ἀνατροφή τῶν δυὸ κορῶν τοὺς ἀνατέθηκε στὴν πατρικία Σοφία, τὴ μεγαλύτερη ἀδερφή τοῦ στρατηγοῦ.

Ἡ Σοφία ἦταν μορφωμένη γυναίκα, βαθύτατα θρησκευόμενη καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ εἰσαχθεῖ στὶς ἰσαγγελες τάξεις τῶν μοναζουσῶν. Ὅμως, ἡ πρόωρη κηρεία τοῦ ἀδερφοῦ της τὴν ἀπέτρεψε ἀπὸ τὰ σχέδια της καὶ τὴν ὥθησε νὰ ἀφιερωθεῖ στὶς δυὸ ὀρφανὲς ἀνιψιὲς της. Ἀγάπησε τὰ κοριτσάκια σὰν δικά της παιδιὰ καὶ τοὺς μετέδωσε ὅλη τὴν ἀγάπη της γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴ βαθύτατη πίστη της σὲ Αὐτόν. Ἄλλωστε, ὁ ἀδερφός της συχνὰ ἀναγκαζόταν νὰ ἀφήνει μόνο στὰ χέρια της τὶς κόρες του, καθὼς τὰ δικά του καθήκοντα τὸν καλοῦσαν συχνὰ σὲ πολέμους καὶ ἐκστρατεῖες.

Ὅμως, ὁ πατρίκιος Φιλάρετος, ὁ ὁποῖος λάτρευε τὶς δυὸ θυγατέρες του, τὶς ἀνέθρεψε μὲ τρόπο ζηλευτό. Ἡ Καλλινίκη καὶ ἡ Εἰρήνη ἔλαβαν μεγάλη μόρφωση ἀπὸ τοὺς σημαντικότερους δασκάλους τῆς Καισαρείας. Οἱ φιλότιμες προσπάθειες τῆς θείας τους καὶ τοῦ πατέρα τους δὲν ἀπέβησαν μάταιες. Οἱ δυὸ ἀδερφές, πραγματικὲς καλλονές, μεγαλώνοντας ἦταν πρότυπα ἀρετῆς καὶ ἀρχοντιᾶς καὶ ἡ φήμη τους, ἐνισχυμένη ἀπὸ τὸ μεγάλο ὄνομα τῆς οἰκογένειάς τους καὶ τὴ δόξα τοῦ πατέρα τους, εἶχε φτάσει ὡς τὴν Κωνσταντινούπολη.

Ἡ Καλλινίκη καὶ ἡ Εἰρήνη, ἂν καὶ πολὺ ἀγαπημένες, ἦταν χαρακτῆρες ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι καὶ ὁ Κύριος εὐδόκησε, ὥστε νὰ ζήσουν ἀνάλογο βίο. Ἡ Καλλινίκη ἦταν ἔξυπνη, ζωηρή, πολὺ εὐχάριστη στὴ συντροφιά

της καὶ πανέμορφη. Εἶχε ἀπόλυτη συναίσθηση τῆς ὁμορφιάς της καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ ἀρέσει. Πρόσεχε τὴν ἐμφάνισή της, παρακολουθοῦσε τὴ μόδα, λάτρευε τὰ πλούσια φορέματα καὶ τὰ ἀκριβὰ κοσμήματα., τὰ ὅποια ὁ ἀγαπημένος της πατέραρ δὲ φειδόταν νὰ χαρίζει στὴν πρωτότοκη κόρη του.

Τὴν ἀνοιξη τοῦ 839, ὁ Φιλάρετος φιλοξένησε στὸ ἀνάκτορό του τὸ νεαρὸ Βάρδα (κατοπινὸς Καίσαρας), ἀδερφὸ τῆς Αὐγούστας Θεοδώρας, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταβεῖ στὴν Καισαρεία γιὰ κρατικὴ ὑπόθεση, ἀπεσταλμένος τοῦ αὐτοκράτορα Θεόφιλου. Ἐκεῖ γνώρισε τὴ δεκατετράχρονη Καλλινίκη, γοητεύτηκε ἀπὸ τὴν καλλονή της καὶ τὴ ζήτησε σὲ γάμο. Λίγους μῆνες ἀργότερα, ὁλόκληρη ἡ Καππαδοκία παρέστη στοὺς ὑπέρλαμπρους γάμους τῆς Καλλινίκης καὶ τοῦ Βάρδα, ὅπου ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας Θεόφιλος συμμετεῖχε ὡς παραγαμπρὸς τοῦ γυναικαδερφοῦ του. Ἀμέσως μετὰ, τὸ νεαρὸ ζευγάρι ἔφυγε γιὰ τὰ ἀνάκτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ Καλλινίκη μοιράστηκε τὴ ζωὴ της μὲ τὸν Καίσαρα Βάρδα καὶ ἀπόκτησε μαζί του δυὸ γιουὺς καὶ δυὸ κόρες. Ἐζησε μὲ τὸν κοσμικὸ καὶ πολυτελῆ τρόπο πὺ ἐπιθυμοῦσε, ὅμως ἀληθινὰ εὐτυχισμένη μᾶλλον δὲν ὑπῆρξε ποτὲ δίπλα στὸ φιλόδοξο καὶ ἰσχυρὸ Καίσαρα, μία ἀπὸ τὶς σημαντικότερες προσωπικότητες τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸν 9ο αἰῶνα, μὲ τὸν πολυτάραχο βίο καὶ τὸ ἄδοξο τέλος.

Ἡ Εἰρήνη ἦταν ἐπίσης πεντάμορφη καὶ πανέξυπνη, ὅμως δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ στολίζει τὴν ὁμορφιά της, οὔτε πολὺ περισσότερο νὰ τὴν ἐπιδεικνύει. Φρόντιζε μὲ ταπεινότητα νὰ καλύπτει τὰ πολλὰ της χαρίσματα, σωματικὰ καὶ ψυχικὰ. Ὑσυχὴ καὶ ἀποτραβηγμένη ἀπὸ τὰ κοινωνικὰ δρώμενα, χρησιμοποιοῦσε τὰ ἀποθέματα κοινωνικότητας, μὲ τὰ ὅποια κάθε ἄνθρωπος ἔχει προικισθεῖ, σὲ ἔργα φιλανθρωπίας καὶ συμπαράστασης στὸν ἀνθρώπινο πόνο. Μοναδικὸ της στολίδι ἦταν ὁ χρυσὸς σταυρὸς ποὺ κρέμονταν στὸ στήθος της, ἐνῶ τὰ πανάκριβα κοσμήματα ποὺ τῆς χάριζε ὁ πατέρας της τὰ διέθετε γιὰ ἀλτρουιστικοὺς σκοποὺς. Λάτρευε μὲ μεγάλη ἀφοσίωση τὸ Χριστὸ καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐναρμονίζει τὸ βίο της μὲ τὶς ἐντολές Του. Πνευματικὸς της ἦταν ὁ Γέροντας Συνέσιος στὴ μονὴ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Τὴ μονὴ αὐτὴ εἶχε ιδρύσει ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν σὲ μεγάλη ἀκμὴ. Ὁ Γέροντας Συνέσιος θαύμαζε τὶς προόδους τῆς πνευματικῆς του θυγατέρας καὶ ἡ Εἰρήνη, ποὺ ἐξέπεμπε μέσα στὴν ἀπλότητά της μιὰ μεγαλοπρέπεια, ἡ ὁποία μαγνήτιζε ὅσους τὴν ἀντίκριζαν, ἄφηνε νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι θὰ ἀσπαστεῖ τὸ μοναχικὸ βίο.

Τὸ χειμῶνα τοῦ 843, ἡ αὐτοκράτειρα Θεοδώρα, χήρα πιά καὶ ἐπίτροπος τοῦ γιοῦ της Μιχαὴλ Γ', κάλεσε τὸν πατρίκιο Φιλάρετο στὴν Κωνσταντινούπολη. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ θέσει ὀριστικὸ τέλος στὴν Εἰκονομαχία καὶ γι' αὐτὸ τὸ ἐγχείρημα χρειαζόταν τὴ βοήθεια καὶ

τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἱερέων. Ἐμπιστεύτηκε λοιπὸν τὸ Φιλάρετο καὶ τὸν Ὁμολογητὴ Μάξιμο (μετέπειτα Πατριάρχῃ). Ὄταν ἐπιτεύχθηκε ὁ σκοπὸς τῆς καὶ οἱ ἱερεῖς εἰκόνες ἀναστηλώθηκαν (19 Φεβρουαρίου 843 μ.Χ.), ζήτησε ἀπὸ τὸ Φιλάρετο νὰ φέρει στὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν ὁμορφὴν θυγατέρα του, προκειμένου νὰ τὴν παντρέψῃ μὲ τὸ γιό τῆς Μιχαήλ. Ἐψαχνε κατάλληλη νύφη, ἡ ὁποία θὰ συνέτιζε τὸ νεαρὸ αὐτοκράτορα ἀπὸ τὰ ξέφρενα γλέντια καὶ θεωροῦσε ὅτι ἡ φημισμένη γιὰ τὴν ἐνάρετη ζωὴ τῆς καλλονῆς θὰ ἐξυπηρετοῦσε τὸ σκοπὸ τῆς.

Ὁ Φιλάρετος μὲνυσε ἀμέσως στὴν ἀδερφή του νὰ στείλῃ τὴν Εἰρήνην, ποὺ τότε ἦταν δέκα πέντε χρονῶν, στὴ Βασιλεύουσα μὲ τὴ συνοδεία τοῦ πατρικίου στρατηγοῦ Νικηφόρου, ἀδερφοῦ τῆς μακαρίτισσας συζύγου του. Τὰ νέα ὅτι ἡ Εἰρήνη θὰ παντρευόταν τὸν αὐτοκράτορα καὶ θὰ φοροῦσε τὸ στέμμα τῆς αὐτοκρατορίας διαδόθηκαν σὰν ἀστραπὴ σὲ ὅλη τὴν Καππαδοκίαν. Ὅλοι μακάριζαν τὸν πατρίκιον γιὰ τὴν εὐτυχίαν ποὺ τοῦ ἐπιφύλαξε ὁ Θεός, νὰ στολίσει τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα μὲ τὶς δυὸ πανέμορφες κόρες του. Ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος διέταξε νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως οἱ ἐτοιμασίαι γιὰ τὸ ταξίδι τῆς μικρῆς ἀνιψιάς τοῦ ὑπὸ τὴν αὐστηρὴν ἐπίβλεψιν καὶ ἀκούραστη φροντίδα τῆς πατρικίας Σοφίας.

Ἡ μόνη ποὺ ἔμεινε παγερὰ ἀδιάφορη σὲ ὅλη αὐτὴν τὴν ἀναστάτωση ἦταν καὶ ἡ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενη: ἡ

Εἰρήνη. Ἀπὸ πολὺ νωρὶς εἶχε ποθήσει τὸ μοναχικὸ βίον καὶ ὡς Νυμφίον τῆς εἶχε ἐπιλέξει τὸν ἴδιον τὸν Κύριον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπηύθυνε ἀδιάκοπες καὶ ὁλόθερμες προσευχές. Οἱ λόγοι ποὺ δέχτηκε μὲ χαρὰ αὐτὸ τὸ ταξίδι πρὸς τὴ Βασιλεύουσα ἀπεῖχαν πολὺ ἀπὸ αὐτοῦ ποὺ ὅλοι νόμιζαν: Ταξίδευε στὴν Πόλιν γιὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν πολυαγαπημένην τῆς ἀδερφήν, τὴν ὁποία δὲν εἶχε ξαναδεῖ ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῶν λαμπρῶν γάμων τῆς (εἶχαν περάσει τέσσερα χρόνια ἀπὸ τότε) καὶ γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν εὐχὴ τοῦ πατέρα τῆς, ὥστε νὰ ἀποσυρθεῖ στὴ μονὴ ποὺ τόσο διακαῶς ποθοῦσε.

Αὐτὲς τὶς μύχιες σκέψεις τῆς ἡ Εἰρήνης τὶς ἐμπιστεύτηκε στὸ μοναδικὸ ἄνθρωπον ποὺ θεωροῦσε ὅτι ἦταν σὲ θέση νὰ τὶς καταλάβει: στὴ θεία τῆς. Ἡ πατρικία Σοφία εἶχε ἀπογοητευθεῖ ἀπὸ τὸ γάμον τῆς Καλλινίκης. Βαθύτατα θρησκευόμενη, ἐπιθυμοῦσε οἱ ἀνιψιὲς τῆς νὰ διάγουν βίον ἀπλὸν καὶ χριστιανικόν. Βέβαια, ποτὲ δὲ θεώρησε ὅτι ἡ Καλλινίκη ἦταν πλασμένη καὶ προορισμένη γιὰ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἀλλὰ ἦταν σίγουρη ὅτι ὁ γάμος μὲ τὸ Βάρδα, ποὺ τὴν τοποθετοῦσε μέσα στὸ γεμάτον μηχανορραφίαν περιβάλλον τῆς Αὐλῆς, θὰ καθιστοῦσε δυστυχισμένη τὴν ἀνιψιά τῆς. Τῆς ἔμενε ὅμως ἡ Εἰρήνη νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ ὄνειρά τῆς, ὥσπου ἔλαβε τὸ μήνυμα τοῦ ἀδερφοῦ τῆς καὶ πίστεψε ὅτι γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ οἱ ἐλπίδες τὶς ἀποδεικνύονταν φροῦδες. Ὅταν ὅμως ἄκουσε τὰ σχέδια τῆς Εἰρήνης, ἡ ὁποία μιλοῦσε μὲ μοναδικὴ ἀποφασιστικότητά, ἀγαλλίασε καὶ

εὐχαρίστησε τὸν Κύριο, ποὺ ἡ μικρὴ της ἀνιψιὰ δὲ θὰ θυσιαζόταν στὸ βωμὸ τῆς ματαιοδοξίας.

Ὅλα ἦταν πιά ἔτοιμα γιὰ τὸ μακρὸ ταξίδι πρὸς τὴν Πόλη. Ἡ Εἰρήνη, πρὶν ἀναχωρήσει ὀριστικὰ ἀπὸ τὴ γενέτειρά της, ἐπισκέφθηκε τὸν πνευματικὸ της πατέρα. Ὁ γέροντας Συνέσιος τὴν εὐλόγησε καὶ τὴν συμβούλεψε νὰ σταθμεύσει στὸ ὄρος Ὁλυμπος τῆς Βιθυνίας, μεγάλο ἀσκητικὸ κέντρο τῆς ἐποχῆς, καὶ νὰ λάβει τὴν εὐλογία ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀσκητὴ Ἰωαννίκιο.

Ὑστερα, ἡ Εἰρήνη ἀποχαιρέτησε γιὰ πάντα τὴν πολυαγαπημένη τῆς θεία ποὺ γι' αὐτὴν ἦταν καὶ μητέρα. Μετὰ τὴν ἀναχώρηση τῆς ἀνιψιάς της, ἡ πατρικία Σοφία μόνασε στὸν ἱερὸ παρθενῶνα τῆς Ὑπαπαντῆς, πραγματοποιώντας μία ἐπιθυμία τὴν ὁποία ἀνέβαλε γιὰ 15 ὀλόκληρα χρόνια γιὰ ἀγάπη τοῦ ἀδερφοῦ της. Τὶς ἀνιψιές της δὲν τὶς ξαναεἶδε ποτέ.

Ἡ Εἰρήνη ἐπιβιβάστηκε στὴν ἅμαξά της μὲ τὶς δυὸ θεραπαινίδες της, τὴν Φιλικητάτη καὶ τὴν Ἀρετή, ποὺ ἀργότερα μπῆκαν στὴ μοναστικὴ της συνοδεία. Θὰ τὴν συνόδευε στρατιωτικὸ ἄγημα 40 ἀνδρῶν, ἐπικεφαλῆς τοῦ ὁποίου ἦταν ὁ θεῖος της, πατρικίος Νικηφόρος. Οἱ στιγμὲς ἦταν ἐξαιρετικὰ συγκινητικές, διότι ἡ κόρη γνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι δὲ θὰ ξανάβλεπε τὸ πατρικὸ της σπίτι. Ἔτσι, ξεκίνησε τὸ ταξίδι τῆς μέλλουσας αὐτοκράτειρας, ὅπως ὅλοι νόμιζαν.

Μετὰ ἀπὸ πολυήμερη καὶ κοπιαστικὴ διαδρομὴ, οἱ ταξιδιωτὲς ἔφτασαν στὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου. Ἐκεῖ, ἡ Εἰρήνη καὶ ὁ θεῖος τῆς φιλοξενήθηκαν γιὰ τέσσερις μέρες στὴ μονὴ τῶν Ἀγαύρων καὶ στὴ συνέχεια, ὁ Ἡγούμενος τῆς μονῆς συνόδευσεν τοὺς ἐπισκέπτες του στὸ μέρος ὅπου ἀσκήτευσεν ὁ ὅσιος Ἰωαννίκιος. Ἐπειτα ἀπὸ ἐπίπονη καὶ κοπιαστικὴ ἀνάβαση, εἶδαν τὸν ἡλικιωμένο ἅγιο νὰ κάθεται ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ του. Τοὺς κοίταξε μὲ καλοσυνάτο καὶ γαλήνιο χαμόγελο, σὰν νὰ τοὺς περίμενε. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ δὲ δεχόταν προσκυνητὲς, διότι γνῶριζε πὼς πλησίαζε ἡ κοίμησή του καὶ ἤθελε ἀπόλυτη ἡσυχία γιὰ νὰ προετοιμαστεῖ. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως σηκώθηκε καὶ ἀκουμπώντας στὸ ραβδί του πλησίασε τοὺς προσκυνητὲς. Ἡ Εἰρήνη ἐτοιμάστηκε νὰ βάλει μετάνοια μπροστὰ στὸν ὅσιο, ὅταν κατάπληκτη βλέπει τὸν ἅγιο νὰ γονατίζει ἐκεῖνος μπροστὰ τῆς καὶ ἀφοῦ σηκώθηκε νὰ τῆς λέει: «Καλῶς ἦλθες δούλη τοῦ Θεοῦ Εἰρήνη. Ὑπαγε μετὰ χαρᾶς στὴ Βασιλεύουσα. Ἡ μονὴ τοῦ Χρυσοβαλάντου ἐσένα περιμένει νὰ ποιμάνεις τὰς παρθένους τῆς». Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ τὸ διηγιόταν μὲ βαθύτατη συγκίνηση χρόνια μετὰ ἡ ἴδια ἡ ἁγία, ὄντας πιά Ἡγουμένη τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου.

Ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου τιμᾶται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μας στὶς 4 Νοεμβρίου.

Ἡ Εἰρήνη καὶ οἱ συνταξιδιωτὲς τῆς ἔφτασαν ἐπιτέλους στὴν Κωνσταντινούπολη ἓνα ἀνοιξιὰτικο πρωινό, γιὰ

νὰ πληροφορηθοῦν ἐκεῖ ὅτι μόλις πρὶν λίγες μέρες εἶχαν τελεστεῖ οἱ γάμοι τοῦ αὐτοκράτορα μὲ τὴν Εὐδοκία τὴ Δεκαπολίτισσα. Ὁ πατέρας της, ἡ ἀδερφή της, ὁ θεῖος της μὲ δυσκολία ἔκρυβαν τὴν ἀπογοήτευσή τους. Ἡ Εἰρήνη ἀντίθετα αἰσθανόταν μία ἀγαλλίαση γιὰ τὴν τροπὴ τῶν γεγονότων, ποὺ φαινόταν περίεργη στοὺς οἰκείους της καὶ ἀνησυχοῦσε τὸ στρατηγὸ Νικηφόρο, ὅστερα ἀπὸ τὴν προφητεία ποὺ εἶχε ἀκούσει.

Παρὰ τὴ ματαίωση τῶν αὐτοκρατορικῶν της γάμων, ἡ Εἰρήνη δὲν μπόρεσε νὰ ἐπισπεύσει τὴν εἴσοδό της σὲ τὰς τάξεις τῶν μοναζουσῶν. Καταρχήν, ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα καὶ οἱ κόρες της ἤθελαν νὰ γνωρίσουν τὴν ὑποψήφια νύφη τους. Ἡ αὐτοκράτειρα ἤδη ἐκτιμοῦσε ἰδιαίτερα τὴν Καλλινίκη, στὴν ὁποία εἶχε ἀπονείμει τὸν τίτλο τῆς «εὐγενεστάτης ζωστῆς πατρικίας» καὶ ἤθελε νὰ γνωρίσει τὴν ἀδερφή της, γιὰ τὴν ὁποία ὅλοι μιλοῦσαν μὲ τὰ καλύτερα λόγια. Ἄλλωστε, δὲν ἔκρυβε τὴ θλίψη της γιὰ τὸ γάμο τοῦ γιοῦ της: Ἡ Εὐδοκία (ποὺ ἀπὸ πολλοὺς ἱστορικοὺς ἔχει χαρακτηρισθεῖ ὡς ἡ πιὸ ἄχαρη αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου) μὲ τὴν ἀσήμαντη ἐμφάνισή της καὶ τὰ ἐλάχιστα ψυχικὰ της χαρίσματα πολὺ γρήγορα ὑποσκελίστηκε ἀπὸ τὴν ἐρωμένη τοῦ Μιχαὴλ Γ', Εὐδοκία Ἰγερινή καὶ καθόλου δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιβληθεῖ στὸ σύζυγό της. Ἄλλωστε, ἡ Αὐγούστα γνώριζε πολὺ καλὰ ὅτι τὸν πολυπόθητο γάμο ἀνάμεσα στὴν Εἰρήνη καὶ τὸ γιό της, ματαίωσε μὲ διάφορες ἐνέργειες ὁ ἀδερφός της

καὶ γαμπρὸς τῆς Εἰρήνης, ὁ Καίσαρας Βάρδας: ὁ Βάρδας δὲν ἤθελε ἡ γυναικαδερφή του νὰ ἀνέβει στὸ βυζαντινὸ θρόνο, διότι σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωση θὰ ἐνισχυόταν ἡ ἐπιρροή τοῦ πεθεροῦ του στὸ Παλάτι καὶ θὰ ἦταν ἐπικίνδυνο ἐμπόδιο στὴν ἐκπλήρωση τῶν φιλόδοξων σχεδίων του.

Ἡ Εἰρήνη, ξένη ἀπὸ ὅλο αὐτὸ τὸν κόσμο τῶν συνωμοσιῶν, συνάντησε τὴν Αὐγούστα καὶ τὶς κόρες της. Μιὰ βαθιὰ ἐκτίμηση ἀναπτύχθηκε ἀμέσως ἀνάμεσα στὴν αὐτοκράτειρα καὶ τὸ κορίτσι, ἐνῶ στενὴ φιλία ἔδωσε τὴν Εἰρήνη καὶ τὴν πρωτότοκη κόρη τῆς Θεοδώρας, τὴ Θέκλα. Ὅλες οἱ ζωστὲς θαύμασαν τὸ ἥθος καὶ τὴν ὁμορφιὰ τῆς Εἰρήνης καὶ ἡ Καλλινίκη ἦταν ἰδιαίτερα ὑπερήφανε γιὰ τὴ μικρὴ της ἀδερφή, ποὺ ἡ ἀπλότητά της ἀνεδείκνυε ἀκόμη περισσότερο τόσο τὴ σωματικὴ μὰ κυρίως τὴν ψυχικὴ της ὁμορφιὰ. Κατὰ τὸ ἐπίσημο γεῦμα ποὺ ἀκολούθησε, ἡ Θεοδώρα δώρισε στὴν Εἰρήνη μιὰ χρυσὴ κασετίνα γεμάτη κοσμήματα ἀμύθητης ἀξίας: ἡ κασετίνα αὐτὴ θὰ ἦταν τὸ δῶρο τῆς Αὐγούστας στοὺς γάμους τοῦ γιοῦ της μὲ τὴν Εἰρήνη. Ἀφοῦ γνώρισε τὸ κορίτσι, ἡ αὐτοκράτειρα καὶ οἱ κόρες τῆς ἀπογοητεύτηκαν ἀκόμη περισσότερο γιὰ τὸ γάμο ποὺ σύναψε ὁ Μιχαὴλ Γ΄ καὶ γιὰ νὰ δείξει τὴν ἐκτίμησή της στὴν Εἰρήνη, ἡ Θεοδώρα τῆς χάρισε αὐτὸ ποὺ προοριζόταν γιὰ γαμήλιο δῶρο της. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἡ Εἰρήνη ἐλεύθερα μπαινόβγαινε στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματα τῆς Αὐγούστας καὶ τῶν κορῶν της.

Ὅπως καταλαβαίνει ὁ ἀναγνώστης, μέσα στὴ μυθώδη πολυτέλεια τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων, ἡ Εἰρήνη ἐπιβλήθηκε μὲ τὴ μεγάλη της καλλονὴ καὶ τὸ ἐξαιρετικὸ της ἥθος. Ἔτσι κι ἄλλιῶς, ἀπολάμβανε ἰδιαίτερης ἐκτίμησης καὶ δόξας: ἦταν ἡ εὐνοούμενη τῆς αὐτοκράτειρας Θεοδώρας καὶ στενότατη φίλη τῆς πριγκίπισσας Θέκλας, ἦταν ἡ κόρη τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητῆ τῆς Καππαδοκίας Φιλάρετου καὶ ἀνιψιὰ τοῦ ἐνδόξου στρατηγοῦ Νικηφόρου, ἦταν ἡ ἀδερφή τῆς πρώτης τῆ τάξει ζωστῆς Καλλινίκης καὶ γυναικαδερφή τοῦ Καίσαρα Βάρδα, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ οὐσιαστικὰ κυβερνοῦσε πίσω ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα. Ὅλες οἱ κυρίες τῆς ἀνώτατης ἀριστοκρατίας ἐπιθυμοῦσαν νὰ τὴν γνωρίσουν καὶ νὰ συνδεθοῦν φιλικὰ μαζί της. Δεχόταν ἀμέτρητες προσκλήσεις γιὰ ἐπίσημα γεύματα καὶ χοροὺς, τὶς ὁποῖες ἔπρεπε ὅπωςδὴποτε νὰ δεχτεῖ καὶ νὰ ἀνταποδώσει, σύμφωνα μὲ τὶς συμβουλὲς τῆς πάντα κοινωνικῆς πολυαγαπημένης τῆς ἀδερφῆς.

Καὶ ἡ Εἰρήνη; Πῶς ἀντιδροῦσε σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ μεγαλεῖα; Ἡ Εἰρήνη, ὅσο μεγαλύτερων τιμῶν ἀπολάμβανε, τόσο περισσότερο ἀδημονοῦσε νὰ ἔρθῃ ἡ στιγμή ποὺ θὰ ἐγκατέλειπε γιὰ πάντα τὰ ἐγκόσμια. Εἶχε κάθε λόγο, ποὺ θὰ προερχόταν ἀπὸ τὸ νέο τρόπο ζωῆς της, νὰ ἀλλάξει γνώμη καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ἐντελῶς διαφορετικὴ πορεία ἀπὸ ἐκείνη ποὺ εἶχε στὸ μυαλό της, ὅταν ἄφησε τὴν πατρίδα της καὶ ἦρθε στὴν Πόλη ὡς νύφη τοῦ αὐτοκράτορα· ὅμως, ἐκείνη τόσο πιὸ βέβαιη αἰσθανόταν γιὰ τὴν ἐκλογὴ της.

Ἐπιδιδόταν σὲ θερμὴ προσευχὴ καὶ αὐστηρὴ νηστεία, καθὼς θεωροῦσε δεδομένο ὅτι ἡ ὥρα ποὺ θὰ ἐλάμβανε τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα πλησίαζε.

Μάλιστα, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς βόλτες τῆς μὲ τὴν πριγκίπισσα, ἐπισκέφθηκαν τὴν Μονὴ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τοῦ Χρυσοβαλάντου, ἡ ὁποία βρισκόταν στὰ περὶχωρα τῆς Βασιλεύουσας. Ἡ Εἰρήνη μὲ πολὺ μεγάλη συγκίνηση, ἔχοντας στὸ μυαλό τῆς τὰ λόγια τοῦ μεγάλου Ἰωαννικίου, προσκύνησε στὸ μοναστήρι καὶ συνομίλησε ὥρες μὲ τὴν Ἡγουμένη Ἄννα. Τόσο ἀγάπησε τὴν εὐταξία τῆς μονῆς καὶ τὴ Θεία Χάρη ποὺ ἀπέπνεε, τὴν ψυχικὴ γαλήνη ποὺ ἀπλόχερα πρόσφερε ὁ ἱερὸς τοῦτος χῶρος στοὺς προσκυνητές, τὴν εὐλάβεια ποὺ ξυπνοῦσε στὶς ψυχές, ὥστε ἀποφάσισε νὰ μονάσει ἐκεῖ. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, περίμενε τὴν κατάλληλη εὐκαιρία νὰ μιλήσει τοῦ πατέρα τῆς καὶ νὰ πάρει τὴν εὐχὴ του, καθὼς δὲν ἤθελε νὰ τὸν λυπήσει μὲ κρυφὴ τῆς ἀναχώρηση.

Ἡ εὐκαιρία δὲν ἄργησε νὰ παρουσιαστεῖ. Ὁ πατρίκιος Φιλάρετος μετὰ τὴ ματαίωση τῶν αὐτοκρατορικῶν γάμων τῆς κόρης του εἶχε μία ἐπιθυμία: νὰ ἀποκαταστήσει τὴ μικρὴ του θυγατέρα μὲ ἓνα συνοικέσιο ἀντάξιό τῆς καὶ στὴ συνέχεια, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὸ διεφθαρμένο περιβάλλον τῆς Αὐλῆς, νὰ ὑποβάλλει τὴν παραίτησή του καὶ νὰ ἀποτραβηχτεῖ στὸ παλάτι του στὴν Καισαρεία.

Ἄλλωστε, μετὰ τὴν ἀρχικὴ τοῦ πικρία καὶ παρὰ τὴν προσβολὴ ποὺ ἔγινε στὴν οἰκογένειά του, ἔνωθε ἱκανοποιημένος ποὺ ἡ Εἰρήνη τοῦ δὲν παντρεύτηκε τὸν αὐτοκράτορα: Ἦταν βέβαιος ὅτι δὲ θὰ ἦταν ποτὲ εὐτυχισμένη δίπλα στὸν ἄσωτο Μιχαήλ Γ'. Μὲ τὰ σχέδιά του ἦταν σύμφωνος ὁ γυναικαδερφός του Νικηφόρος.

Ὁ Φιλάρετος λοιπὸν γνώρισε σὲ μία ἀποστολὴ τοῦ στὴν Ἀδριανούπολη τὸ γιὸ τοῦ Ἐπαρχοῦ τῆς πόλης Νικήτα, πατρίκιο Φωτεινό. Ἦταν ἐξαιρετικὸς νέος, μορφωμένος, προικισμένος μὲ ἔμφυτη ἀρετὴ, γενναῖος καὶ μοναδικὸς κληρονόμος μιᾶς μεγάλης περιουσίας. Ὁ Φιλάρετος θεώρησε ὅτι ἦταν ὁ πιὸ κατάλληλος γιὰ νὰ εὐτυχίσει στὸ πλευρὸ τοῦ ἡ Εἰρήνη καὶ ἀμέσως μίλησε στὸν πατέρα τοῦ νέου. Ὁ Ἐπαρχος Νικήτας θεώρησε μεγάλη τιμὴ νὰ συγγενέψει μὲ τὴν ἔνδοξη οἰκογένεια τοῦ Φιλάρετου, ποὺ εἶχε τόσο στενοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια· οἱ δυὸ πατεράδες ἔδωσαν λόγο νὰ ἀρραβωνιάσουν τὰ παιδιά τους, πολύφερνα καὶ τὰ δυὸ τους ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες οἰκογένειες τῆς αὐτοκρατορίας γιὰ γαμπρὸς καὶ νύφη. Στὸ Φωτεινὸ δὲν εἶπαν τίποτα, πρὶν γνωριστεῖ μὲ τὴν Εἰρήνη.

Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ἐπιστρέφοντας ὁ Φιλάρετος στὴν Πόλη, πῆρε μὲ κάποια πρόφαση τὸ νέο μαζί του. Ἐνα βράδυ, τὸν κάλεσε σὲ ἐπίσημο δεῖπνο στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματα τοῦ Καίσαρα Βάρδα, ὅπου

φιλοξενούνταν ὁ πατρίκιος καὶ ἡ Εἰρήνη ἀπὸ τὴν κόρη του καὶ τὸ γαμπρό του. Ἐκεῖ ὁ Φωτεινὸς γνώρισε τὴν πεντάμορφη Εἰρήνη, ἡ ὁποία ἔλαμπε μὲ ὅλη της τὴν περιλάλητη πιά ἀπλότητα καὶ τὴ χλομάδα, ἀποτελέσμα τῆς πολυήμερης αὐστηρῆς νηστείας. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴ συνάντηση, ὁ Φιλάρετος ἀποφάσισε νὰ ἀνακοινώσει στὴν κόρη του τὴν ἀπόφασή του, τὸ ἐπόμενο κιόλας πρωί.

Κατὰ τὴ συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε, ὁ πατρίκιος ἔκπληκτος πληροφορήθηκε ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴν κόρη τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφασή της, νὰ λάβει τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα. Ὁ πατέρας ὅμως δὲ συμμεριζόταν τὰ σχέδια τῆς θυγατέρας του. Σκεφτόταν τὴν ἀτίμωση ποὺ θὰ συνεπαγόταν πρὸς τὸ πρόσωπό του, ἡ ἀναίρεση τοῦ λόγου ποὺ εἶχε δώσει στὸν Ἐπαρχο Νικήτα. Ἐπιπλέον, δὲν μποροῦσε νὰ ἀποδεχτεῖ τὴν ἰδέα ὅτι ἡ ἐξαίσια κόρη του, ποὺ γι' αὐτὴν μιλοῦσαν ὁλόκληρα τὰ ἀνάκτορα καὶ οἱ μεγαλύτερες οἰκογένειες τῆς αὐτοκρατορίας τὴν ἤθελαν γιὰ νύφη τους, θὰ θαβόταν στὴν ἀφάνεια τοῦ μοναστηριοῦ. Τρομερὰ ὀργισμένος, ἔτσι ὅπως ἡ ἀγαπημένη του Εἰρήνη δὲν τὸν εἶχε δεῖ ποτὲ μέχρι τότε, τῆς ἔδωσε ἀμετάκλητο τελεσίγραφο: Ἡ θὰ δεχόταν νὰ παντρευτεῖ τὸ Φωτεινὸ, ἢ τὴν ἐπόμενη κιόλας μέρα θὰ ἔφευγε γιὰ τὴν Καισαρεία, ὅπου θὰ παρέμενε φυλακισμένη στὸ πατρικὸ της ἀρχοντικὸ γιὰ ὅλη της τὴ ζωή.

Ἡ ἐπακόλουθη συναισθηματικὴ φόρτιση τῆς Εἰρήνης εἶχε ὥς ἀποτέλεσμα ἡ εὐαίσθητη κοπέλα νὰ ἀρρωστήσῃ τόσο βαριά, ὥστε νὰ φτάσῃ στὸ κατώφλι τοῦ θανάτου. Γιὰ τρεῖς ὁλόκληρες μέρες ἔδωσε πραγματικὴ μάχη γιὰ τὴ ζωὴ της. Ὁ προσωπικὸς γιατρὸς τῆς αὐτοκράτειρας δὲν ἔφυγε στιγμὴ ἀπὸ τὸ πλευρὸ της. Ἡ Καλλινίκη προσευχήθηκε ὁλόψυχα στὴν Παναγία καὶ ἔταξε ὅτι ἂν ἡ ἀδερφή της γιατρευεῖ, θὰ τελέσῃ σαρανταλείτουργο στὴν Παναγία τῶν Βλαχερνῶν, ἐνῶ στὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Βλαχερνιώτισσας θὰ κρεμάσῃ τὸ πολύτιμο μαργαριταρένιο περιδέραϊό της, τὸ γαμήλιο δῶρο τοῦ Καίσαρα Βάρδα πρὸς τὴ γυναῖκα του. Ἡ πιὸ τραγικὴ μορφή ὅμως ἦταν ὁ πατρίκιος Φιλάρετος. Πίστευε ὅτι ἡ ἀρρώστια τῆς κόρης του, ποὺ τὴν ἔφερε τόσο κοντὰ στὸ θάνατο, ἦταν τιμωρία γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία του καὶ τὴν ὀργή του. Παρακαλοῦσε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη τὸν Κύριο νὰ τὸν σπλαχνιστεῖ, ὅ,τι εἶπε ἦταν τὰ λόγια ἐνὸς πονεμένου πατέρα ποὺ καταλαβαίνει ὅτι χάνει γιὰ πάντα τὴν κόρη του. Ἐταξε ὅτι ἂν ἡ Εἰρήνη γιατρευεῖ θὰ τὴν ὀδηγοῦσε ὁ ἴδιος στὴ μονὴ Χρυσοβαλάντου, ὅσο κι ἂν τοῦ στοίχιζε αὐτό.

Οἱ προσευχὲς τῶσων ἀγαπημένων προσώπων εἰσακούστηκαν καὶ ἡ Εἰρήνη σιγὰ-σιγὰ ἀνάνηψε. Ἡ ἀδερφή τῆς ἄρχισε κιόλας καθημερινὰ τὶς σαράντα λειτουργίες, ἐνῶ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα κρέμασε στὴν εἰκόνα τῆς Βλαχερνιώτισσας τὸ ἀνεκτίμητης ἀξίας κόσμημά της. Ἡ Εἰρήνη παρακολούθησε μὲ

κατάνυξη ἀνελλιπῶς καὶ τὶς σαράντα λειτουργίες καὶ ἐπιδόθηκε σὲ θερμότατη προσευχὴ ἐνώπιον τῆς ἱερῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας Βλαχερνιώτισσας. Ἡ Αὐγούστα ἐπισκέφθηκε τὴν Εἰρήνη καὶ τῆς χάρισε μία εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, μοναδικῆς τέχνης. Ἡ Εἰρήνη φύλαξε σὲ ὅλη της τὴ ζωὴ τὸ αὐτοκρατορικὸ δῶρο τῆς ἀσθενείας της καὶ μετὰ τὴν ὀσιακὴ της κοίμησι, τὸ εἰκόνισμα παρέμεινε στὸ καθολικὸ της μονῆς Χρυσοβαλάντου.

Μὲ τὶς συμβουλὲς τοῦ γιατροῦ μεταφέρθηκε στὰ ἀνάκτορα τῶν Βλαχερνῶν, καθὼς ἡ ἐξοχὴ θὰ συνέβαλε στὴ γρήγορη ἀνάρρωσή της. Ἀπὸ ἐκεῖ, ἡ Εἰρήνη μποροῦσε νὰ βλέπει τὴ μονὴ Χρυσοβαλάντου. Μέσα στὴν ἐξαιρετικὴ περιποίησι ποὺ εἶχε, προετοιμαζόταν ἀκόμη περισσότερο γιὰ τὸ δρόμο τῆς ἄσκησι καὶ τὴν πορείαν τοῦ ἀγγελικοῦ βίου. Κάθε δεσμὸς μὲ ὀτιδήποτε κοσμικὸ εἶχε ὀριστικὰ κοπεῖ. Ἀκόμη κι ὅταν στὸ παλάτι ἔφτασε ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια μὲ ἓνα πλῆθος ἐπισήμων ἀκολουθῶν, ἡ Εἰρήνη κατόρθωσε νὰ ζεῖ ἀπομονωμένα μὲ μόνη συντροφιά της τὴν ἀδιάλειπτη προσευχή. Ἡ εὐτυχία της μεγάλωνε ὅσο πλησίαζε ἡ ὥρα νὰ ἐγκλειστεῖ στὴ μονὴ καὶ ἀκτινοβολοῦσε μία οὐράνια γαλήνη. Γιὰ ὅλα αὐτὰ, εἶχε κερδίσει τὸν ἀμέριστο θαυμασμὸ τῆς πριγκίπισσας Θέκλας, ποὺ ἤδη τὴν ἔβλεπε σὰν ἁγία.

Ἐδῶ πρέπει ἴσως νὰ προσθέσουμε ὅτι ἡ Εἰρήνη ἔστειλε μὲ κάθε μυστικότητα τὰ ἀμύθητης ἀξίας

κοσμήματά της, τὸ αὐτοκρατορικὸ δῶρο τῶν ματαιωμένων γάμων της, στὸ ὀρφανοτροφεῖο τῶν Ὑψωμαθείων. Τὸ ὀρφανοτροφεῖο αὐτὸ τὸ συντηροῦσαν οἱ μοναχὲς τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου, ὅπως τὴν εἶχε ἐνημερώσει ἡ Ἡγουμένη κατὰ τὸ πρῶτο της προσκύνημα στὸ μοναστήρι.

Ὅταν ἡ Εἰρήνη γιατρεύτηκε καὶ δυνάμωσε ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἀσθένειά της, εἶχε περάσει ἡ γιορτὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ ὅλοι πιά ἤξεραν ὅτι ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ ἀποχαιρετήσουν τὴν ἀγαπημένη τους. Ἡ Εἰρήνη ἀποχαιρέτησε τὸ θεῖο της πατρίκιο Νικηφόρο, ὁ ὁποῖος ἦταν αὐτήκοος μάρτυρας τῆς προφητείας τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου. Ὑστερα ἦρθε ἡ σειρὰ τῆς ἀδερφῆς της. Ἡ Καλλινίκη ἐκλαιγε ἀπαρηγόρητα γιὰ τὸν παντοτινὸ της χωρισμὸ ἀπὸ τὴν πολυαγαπημένη της ἀδερφή. Τὰ γλυκὰ λόγια τῆς Εἰρήνης δὲν τὴν καθυσήχαζαν· τὸ μόνο ποὺ ἡρεμοῦσε κάπως τὴ μεγάλη της πίκρα ἦταν ἡ σκέψη ὅτι ἡ Εἰρήνη δὲν πῆγαινε πολὺ μακριὰ καὶ πὼς θὰ μποροῦσε, ὅσο ἐπιτρεπόταν ἀπὸ τοὺς κανόνες τῆς μονῆς, νὰ τὴν ἐπισκέπτεται. Στὶς συγκινητικὲς αὐτὲς στιγμὲς, παρὼν ἦταν καὶ ὁ Καίσαρας Βάρδας. Οἱ βιογράφοι τῆς ἀγίας ἀλλὰ καὶ τοῦ Καίσαρα, καθὼς καὶ σύγχρονοὶ τους ἱστορικοὶ καὶ χρονογράφοι, γράφουν ὅτι ἦταν ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία φορά, ποὺ τὰ συγγενικά του πρόσωπα εἶδαν συγκινημένο τὸν ὑπέρμετρα φιλόδοξο, ἀγέρωχο καὶ στερούμενο ὁποιουδήποτε ἠθικοῦ φραγμοῦ Βάρδα.

Ὁ πατρίκιος Φιλάρετος ὁδήγησε τὴ μικρὴ του κόρη στὴν ἱερὰ μονὴ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ τοῦ Χρυσοβαλάντου, πραγματοποιώντας τὸ τάμα του, παρόλη τὴν πίκρα του. Στὴ μονή, στὸ ἐξωτερικὸ παρεκκλήσι τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, ἡ Εἰρήνη ντύθηκε τὸ ταπεινὸ ἀσκητικὸ ράσο τῆς δόκιμης μοναχῆς καὶ σκέπασε τὰ ὄμορφα μαλλιά της μὲ τὸ παραδοσιακὸ μαῦρο κάλυμμα. Μάλιστα, ἡ καλλονὴ της, ἀντὶ νὰ χαθεῖ κάτω ἀπὸ τὸ μαῦρο ἔνδυμα καὶ τὴν καλύπτρα τοῦ κεφαλιοῦ, ἀναδείχθηκε ἀκόμη περισσότερο. Ἡ Ἠγουμένη καὶ οἱ ἀδερφές τὸ παρατήρησαν καὶ συναισθάνθηκαν πὼς στὴ μονή τους εἶχε εἰσέλθει μία πραγματικὴ ἁγία. Μετὰ ἀπὸ τὶς καθιερωμένες εὐχές πρὸς τὴ Θεοτόκο, ὁ Φιλάρετος μὲ δάκρυα εὐχήθηκε στὸ παιδί του νὰ «εὐαρεστήσῃ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις» καὶ πῆρε μόνος του τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ στὴ Βασιλεύουσα.

Ἡ Εἰρήνη μαζί μὲ τὶς μοναχές καὶ τὴν Ἠγουμένη Ἄννα εἰσῆλθε στὴ μονή καὶ ὁδηγήθηκε στὸ κελί της, ποὺ βρισκόταν ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς καὶ τὸ ὁποῖο διατήρησε γιὰ ὅλη της τὴ ζωή. Ἀπὸ τὰ 15 της χρόνια, ποὺ εἰσῆλθε στὸ μοναχικὸ βίο, μέχρι τὰ 104 ποὺ παρέδωσε τὸ πνεῦμα της στὸ Νυμφίο της, ἀπὸ τὸ μοναστήρι βγῆκε μόνο μιὰ φορά: προκειμένου νὰ προσευχηθεῖ στὸ ναὸ τῆς Βλαχερνιώτισσας γιὰ μία πνευματικὰ ἄρρωστη ἀδελφή.

Ὡς κοσμική, μὲ τὸ ἐξαιρετικὸ τῆς ἡθoς καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη τῆς ἔκαμψε τὸ φρόνημα καὶ συγκίνησε ὑπερήφανους ἀριστοκράτες. Ὡς μοναχή, μὲ τὴ μοναδική τῆς πίστη καὶ τὴ φλογερή τῆς ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό, προσέλκυσε τὴ Θεία Χάρη καὶ ἀξιώθηκε πλήθος θαυμάτων, διάγοντας βίo ἐνδοξότερο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ θὰ ζοῦσε στὰ διεφθαρμένα ἀνάκτορα, ἐνδεδυμένη δόξα Θεοῦ, χωρὶς καθόλου νὰ θαφτεῖ στὴν ἀφάνεια, ὅπως νόμιζαν οἱ δικοὶ τῆς.

Ἡ δόκιμος μοναχή Εἰρήνη μὲ πολὺ μεγάλη εὐτυχία καὶ ὑπέρμετρο ζῆλο προσαρμόστηκε στοὺς αὐστηροὺς κανονισμοὺς τῆς κοινοβιακῆς μονῆς. Ἐχοντας λησμονήσει ἐντελῶς τὸ μέχρι τότε τρόπο ζωῆς τῆς, ἐπιτελοῦσε ὀλοπρόθυμα ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ ταπεινὰ διακονήματα· εἶχε ἐνταχθεῖ στὶς ὁμάδες ἐργασίας πρῶτα τοῦ ἐργόχειρου καὶ ἀργότερα τῆς ἐξαιρετικὰ δύσκολης καλλιγραφίας. Ἐπιπλέον, ζήτησε καὶ πῆρε τὴν εὐλογία τῆς Ἡγουμένης νὰ φροντίζει δυὸ ὑπερήλικες μοναχές, οἱ ὁποῖες δὲν ἦταν πιά σὲ θέση νὰ αὐτοπεριποιοῦνται. Μιὰ μέρα, ἡ ἡγουμένη ὑπῆρξε αὐτόπτης μάρτυρας τοῦ ἐξῆς περιστατικοῦ, ποὺ δείχνει ὅτι μὲ τὸ πολὺ δύσκολο διακόνιμα τῆς φροντίδας ἡλικιωμένων, ἡ Εἰρήνη εἶχε ἐλκύσει τὴ Θεία Χάρη καὶ Εὐλογία: καθὼς ἡ λεπτοκαμωμένη Εἰρήνη στήριζε μὲ πολὺ κόπο μία ἀπὸ τὶς γριοῦλες, προκείμενου νὰ τὴν ὁδηγήσει στὸ Καθολικὸ γιὰ τὴν Ἀκολουθία, ἡ ἡγουμένη Ἄννα, ποὺ ἦταν πίσω τους,

εἶδε ἓνα λαμπερὸ φωτοστέφανο στὸ κεφάλι τῆς Εἰρήνης.

Μέσα στὴν ἱερὰ μονὴ τοῦ Χρυσοβαλάντου, ἡ Εἰρήνη ἄσκησε καὶ ἀνέπτυξε σὲ ὑπέρμετρο βαθμὸ τὴν ἀρετὴ πὺ τὴν ἀκολουθοῦσε σὲ ὅλη της τὴ ζωὴ, τόσο ὡς κοσμικὴ ὅσο καὶ ὡς μοναχὴ: τὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινώσεως. Ποτὲ ἡ μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες πατρικία Εἰρήνη δὲν μίλησε στὶς ἄλλες μοναχὲς γιὰ τὴν πανίσχυρη οἰκογένειά της, τὶς νίκες τοῦ στρατηγοῦ πατέρα της, τοὺς τίτλους εὐγενείας πὺ ἔφερε, τοὺς δεσμούς της μὲ τὴν αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια. Ὅλα αὐτὰ τὰ θεωροῦσε μάταια καὶ ἀσήμαντα μπροστὰ στὴν Οὐράνια Βασιλεία. Μὰ ποτὲ δὲν καυχήθηκε καὶ γιὰ τὰ πολλὰ φυσικὰ της χαρίσματα, τὴ μεγάλη της ὁμορφιά, τὴν εὐφυΐα της, τὴν ἰσχυρὴ θέληση, τὴ μόρφωσή της. Ἀποτελοῦσε βαθύτατα ριζωμένη πεποίθησι τῆς Εἰρήνης ὅτι τὰ ἐπίκτητα ἀγαθὰ ἦταν ἀνάξια, ἐνῶ τὰ φυσικὰ ἦταν δῶρα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνάλογες δωρεὲς δίνει στὸ κάθε πλάσμα Του, γι' αὐτὸ ἡ δόκιμη μοναχὴ πίστευε ἀκράδαντα ὅτι δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ ὑπερηφανεύεται.

Μὲ αὐτὲς τὶς ἀπόψεις της, ἡ Εἰρήνη ἐπιδείκνυε ἀπόλυτη ὑπακοὴ ὅχι μόνο στὴν Ἡγουμένη Ἄννα, ἀλλὰ καὶ τὶς ἄλλες ἀδερφές, τόσο τὶς μεγαλύτερες ὅσο καὶ αὐτὲς πὺ ἦταν νεώτερες ἀπὸ ἐκείνη στὴν ἡλικία. Ἡ Ἄννα, ἔχοντας ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ διακρίνει τὴ

μεγάλη ἀρετὴ τῆς Εἰρήνης, συχνὰ τὴν ἐπέπληττε μὲ αὐστηρὸ τρόπο μπροστὰ σὲ ὅλη τὴν ἀδελφότητα, ὥστε ὅλες οἱ μοναχὲς νὰ διδάσκονται στὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινώσεως. Ὅμως, ἡ νέα δεχόταν τὶς ἐπιπλήξεις ἀπὸ τὴν Ἡγουμένη καὶ ἀπὸ ἄλλες μοναχὲς χωρὶς κανένα παράπονο καὶ μάλιστα προσπαθοῦσε νὰ τὶς ἀνταποδίδει μὲ προσωπικὲς ἐκδουλεύσεις. Ἐτσι, ἀσκοῦνταν στὴν ἄλλη μεγάλη ἀρετὴ, τῆς ἀγάπης.

Κάθε βράδυ, γονάτιζε μπροστὰ στὴν Ἡγουμένη της καὶ δακρυσμένη ὁμολογοῦσε ὅλες τὶς σκέψεις, τὶς ἐπιθυμίες καὶ τὶς πράξεις τῆς ἡμέρας, ποὺ θεωροῦσε ἀτελεῖς. Μὲ τὸν καθημερινὸ αὐτοέλεγκο ἐλάφρυνε τὴ συνείδησή της καὶ πλησίαζε τὴν πνευματικὴ τελειότητα. Ἦρθε κάποια στιγμή ὅμως ποὺ δοκίμασε δυνατὸ πόλεμο ἀπὸ τὸν ἐχθρό του καλοῦ: Στὴ διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τὴν πρώτη ποὺ ζοῦσε ἐντὸς τῆς μονῆς ὡς ὑποψήφια μοναχή, θέλοντας νὰ μιμηθεῖ τὶς ἀδελφές τῆς μοναχῆς, ἡ Εἰρήνη πῆρε εὐλογία ἀπὸ τὴν Ἡγουμένη νὰ ἐπιδοθεῖ σὲ αὐστηρὴ ἄσκηση: ἔτρωγε μόνο μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα ὠμὰ λάχανα καὶ κοιμόταν ἐλάχιστα καθισμένη σὲ ἓνα σκαμνί, χωρὶς νὰ πλαγιάζει στὸ ταπεινὸ της στρῶμα. Ἀμέσως, ἡ σὰρκα τῆς ἁπειρης ἀκόμη σὲ τόσο αὐστηρὴ ἄσκηση δόκιμης ἐπαναστάτησε: στὸ μυαλὸ τῆς Εἰρήνης ἀδιάκοπα ἐρχόντουσαν ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ πρόσφατο παρελθόν: τὴν πολυτέλεια ποὺ ἄφησε πίσω της, τὴν καλοπέραση, τὶς μεγάλες τιμὲς ποὺ ἀπολάμβανε. Ὅμως, δὲν ἐπέτρεψε στὸν πειρασμὸ νὰ

τὴν βγάλει ἀπὸ τὸ δρόμο της. Χωρὶς ἡ ντροπὴ νὰ σταθεῖ ἐμπόδιο, ἡ Εἰρήνη ἀμέσως μίλησε στὴν Ἑγουμένη. Ἐμπειρὴ ἡ ὀσιωτάτη Ἄννα ἐλάφρυνε τὴν ἄσκηση τῆς νέας, γνωρίζοντας ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ ἄσκηση, καθὼς καὶ ἡ ὑπερβολικὴ τρυφή, ἐγείρει τὶς ἄλογες ἐπιθυμίες τῆς σάρκας. Ἔτσι, ἡ Εἰρήνη ξεπέρασε αὐτὴ τὴ δύσκολη δοκιμασία μὲ τὴν πνευματικὴ καθοδήγηση τῆς προεστώσας της καὶ τὸ πανίσχυρο ὄπλο ποὺ τὴν συνόδευε σὲ ὅλη της τὴ ζωὴ: τὴν προσευχή.

Στὸ τέλος τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἡ πνευματικὴ διοίκηση τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ της, ἔλαβε τὴ σημαντικὴ ἀπόφαση νὰ προβιβάσει τὴν Εἰρήνη στὴν τάξη τῶν μοναχῶν. Ἡ προεστῶσα συνέστησε ὀλοπρόθυμα τὴ νεαρὴ δόκιμη, τὴν ὁποία κρυφὰ καμάρωνε καὶ στὴν ὁποία ἤδη διέκρινε τὴν ὑπεράξια διάδοχό της. Οἱ ὑπόλοιπες μοναχὲς μὲ πολὺ χαρὰ δέχτηκαν τὴν εἶδηση, ἐνῶ ἡ ἴδια ἡ Εἰρήνη κατέφυγε στὴν προσευχή, νιώθοντας βαρύντατη εὐθύνη γιὰ τὶς ἱερὲς ὑποσχέσεις ποὺ καλοῦνταν νὰ δώσει ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ἀνησυχοῦσε πολὺ μήπως φανεῖ ἀνάξια τῶν ὑποσχέσεών της, καθὼς θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ της ἀπροετοίμαστο νὰ ἐπωμιστεῖ ἀπὸ τόσο νωρὶς αὐτὴ τὴν ἐξαιρετικὴ χάρη, ποὺ ὅμως συνεπαγόταν καὶ μεγάλο φορτίο. Πειθάρχησε ὅμως ὅπως πάντα σὶς ἐπιθυμίες τῶν ἀνωτέρων της, ἐλπίζοντας στὴ χάρη τῆς προσευχῆς καὶ στὴν καθοδήγηση τῶν πνευματικῶν

της. Ὑπῆρχε ἀκόμη ἓνας λόγος ποὺ ὥθησε τὴν Εἰρήνη νὰ μὴ προβάλλει ἀντιρρήσεις, ὅσο ἀνέτοιμη κι ἂν αἰσθανόταν: ὁ πατέρας της τῆς εἶχε μηνύσει ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ φύγει γιὰ πάντα ἀπὸ τὴν Πόλη, ὅμως θὰ ἤθελε νὰ παρευρεθεῖ στὴν τελετὴ κουρᾶς τῆς κόρης του. Ἡ Εἰρήνη θεωροῦσε καθῆκον της νὰ σεβαστεῖ τὴν ἐπιθυμία τοῦ πατέρα της, ἂν αὐτὴ γλύκαινε τὴ στενοχώρια του γιὰ τὸ ἀποχωρισμὸ τῆς ἀγαπημένης θυγατέρας του. Ἔτσι, ἡ τελετὴ ὁρίστηκε γιὰ τὴν Τρίτη τοῦ Πάσχα.

Τὴν παραμονὴ ἢ ἀδελφότητα τέλεσε ἱερὴ ἀγρυπνία στὸ Καθολικὸ τῶν Ἀρχαγγέλων ἔχοντας ἀνάμεσά τους τὴ νύμφη τοῦ Χριστοῦ. Ὅλες οἱ μοναχὲς προσευχόντουσαν θερμὰ, ὥστε ἡ νέα μοναχὴ νὰ λάβει τὴ χάρη νὰ εὐαρεστήσει τὸ Νυμφίο της. Ἡ ἴδια ἡ Εἰρήνη σωματικὰ μόνο βρισκόταν στὴ γῆ· πνευματικὰ εἶχε φτάσει τὸ θρόνο τοῦ Κυρίου καὶ ἐκεῖ μπροστὰ προσευχόταν μὲ θεία ἔξαρση. Ἐβλεπε τὸν Κύριο μπροστὰ της καὶ Τοῦ πρόσφερε τὴν καρδιά της πλημμυρισμένη ἀπὸ θεῖο Ἔρωτα. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ νύχτα καὶ ὡς τὸ τέλος τῆς ἐπίγειας ζωῆς της, ἡ Εἰρήνη αἰσθανόταν βαθύτατα τὴν ἔνωση μὲ τὸ Χριστὸ καὶ μπορούσε νὰ ψιθυρίζει τὰ λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ποὺ τώρα κατανοοῦσε πλήρως τὸ νόημά τους: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Ἡ τελετὴ τῆς κουρᾶς διεξήχθη στὸ ἐξωτερικὸ παρεκκλήσι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ὅπως συνέβαινε

πάντα, ὅταν παρευρίσκονταν ἄρρενες συγγενεῖς τῶν ἀδελφῶν, καθὼς στή μονή δὲν ἐπιτρεπόταν εἴσοδος τῶν ἀνδρῶν. Ἐκεῖ παρευρέθηκαν ὁ πατρίκιος Φιλάρετος, ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος, ἡ Καλλινίκη καὶ ὁ Καίσαρας Βάρδας, ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα καὶ ἡ πριγκίπισσα Θέκλα. Ἀφοῦ ὅλοι πῆραν τὶς θέσεις τους, δυὸ ἀδελφές ὁδήγησαν στὸ ναὸ τῆ νύμφης: ἡ Εἰρήνη ἦταν ντυμένη μὲ ἓναν κατάλευκο χιτῶνα καὶ εἶχε ξέπλεκα τὰ κατάξανθα μακριὰ μαλλιά της. Ἡ περιλάλητη ὁμορφιά της, ἀντὶ νὰ τὴν ἐγκαταλείψει ἔπειτα ἀπὸ τόση ἄσκηση, νηστεία καὶ κοπιαστικὲς ἐργασίες, εἶχε ἀποκτήσει κάτι τὸ αἰθέριο καὶ ὑπερκόσμιο καὶ αὐτὸ δὲν ἔλαθε τῆς προσοχῆς κανενὸς ἀπὸ τοὺς καλεσμένους.

Μὲ πολὺ μεγάλη συγκίνηση καὶ βεβαιότητα ἀπαντοῦσε στὶς ἐρωτήσεις τοῦ πνευματικοῦ της καὶ ἔδωσε ἱερὴ ὑπόσχεση νὰ τηρήσει μέχρι θανάτου τὶς τρεῖς ἀρετές: ἀγνότητα, ἀκτημοσύνη, ὑπακοή. Στὴ συνέχεια, μὲ σταθερὸ χέρι πῆρε τὸ ψαλίδι πάνω ἀπὸ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ πρόσφερε στὸν ἱερέα, ὁ ὁποῖος τῆς ἔκοψε τὰ ὑπέροχα μαλλιά της καὶ ντύθηκε τὸ τραχὺ τρίχينو ράσο, τὸ σύνηθες ἔνδυμα τῶν μοναχῶν ἐκείνων τῶν χρόνων. Τὸ ράσο αὐτὸ δὲν τὸ ἔβγαζε ποτὲ ἀπὸ πάνω της, οὔτε γιὰ νὰ τὸ πλύνει. Μόνο στὴ γιορτὴ τοῦ Πάσχα φοροῦσε ἓνα καινούργιο καὶ τὸ παλιὸ τὸ ἔδινε σὲ κάποιον φτωχὸ περαστικό. Ὅμως, τὸ παλιὸ αὐτὸ ράσο ἔλαμπε ἀπὸ καθαριότητα καὶ ἀνάβλυζε μία γλυκιὰ εὐωδιά. Γι' αὐτὸ οἱ ἀδελφές

ποὺ τὸ εἶχαν συνειδητοποιήσει, κρυφὰ κράταγαν τὸ ράσο τῆς ἀδελφῆς καὶ ἀργότερα ἡγουμένης τους, τὸ ἔσκιζαν καὶ μοιραζόντουσαν τὰ κομμάτια του. Μετὰ τὸ θάνατο τῆς ἁγίας Εἰρήνης, ἔβαζαν τὰ κομμάτια τοῦ ράσου της πάνω σὲ ἀρρώστους καὶ θαυματουργικὰ ἐκεῖνοι θεραπευόντουσαν.

Ἀφοῦ ὁλοκληρώθηκε ἡ τελετὴ τῆς κουρᾶς καὶ ἡ Εἰρήνη ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα, ἄρχισε ἡ θεία λειτουργία καὶ στὸ τέλος κοινώνησαν οἱ ἀδελφές καὶ ὅλοι οἱ καλεσμένοι. Μετὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς κατανυκτικὲς στιγμές, ὁ στρατηγὸς Φιλάρετος, ὁ ὁποῖος ἀκόμη δὲν εἶχε συμφιλιωθεῖ μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ἡ κόρη του εἶχε εἰσέλθει στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν καὶ ἡ μεγάλη του στενοχώρια τὸν εἶχε φανερὰ καταβάλλει, κάτι ποὺ δὲ διέφυγε ἀπὸ τὴν προσοχὴ τῆς Εἰρήνης, ἡ ὁποία πάντα νοιαζόταν τὴν οἰκογένειά της καὶ προσευχόταν καθημερινὰ γιὰ τὰ ἀγαπημένα τῆς πρόσωπα, ἀποχαιρέτησε ὀριστικὰ τὶς κόρες του, ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του στὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐγκαταστάθηκε γιὰ πάντα στὴν Καισαρεία. Ἐκεῖ, ἔζησε σὰν ἐρημίτης ἀσχολούμενος μὲ τὴν κηπουρικὴ καὶ μὲ τὶς θρησκευτικὲς μελέτες. Πέθανε ὁλομόναχος ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια καὶ θεωρώντας τὶς κόρες του ἐξασφαλισμένες, κάθε μιὰ βέβαια μὲ διαφορετικὸ τρόπο, ἄφησε τὴν τεράστια περιουσία του σὲ φιланθρωπικὰ ἰδρύματα τῆς γενέτειράς του.

Ὡς μοναχή ἡ Εἰρήνη, ἀφοσιώθηκε ὁλόψυχα στοῦ Θεοῦ καὶ συνέχιζε τὶς μεγάλες καὶ ἀδιαμφισβήτητες πνευματικὲς προόδους. Βέβαια, κανεὶς δὲ θὰ πρέπει νὰ πιστέψει ὅτι αὐτὴ ἡ πορεία πρὸς τὴ θέωση καὶ τὴν τελείωση ἦταν γιὰ τὴν Εἰρήνη μίᾳ ἀνώδυνη καὶ ξεκούραστη πορεία. Ὁ πόνος χάραζε στὴν ψυχὴ τῆς τὸ ἔργο τῆς ἀγιότητος. Οἱ θλίψεις ποὺ τὴν καταλάμβαναν προέρχονταν τόσο ἀπὸ τὸν ὀρθόδοξο μοναχικὸ ἀγῶνα τῆς ὅσο καὶ ἀπὸ ζητήματα κοσμικά.

Ἐπρεπε νὰ παλεύει μὲ τὰ πονηρὰ πνεύματα ποὺ τὴν ἔβαζαν σὲ πειρασμούς, συχνὰ σκέπαζε τὴν καρδιά τῆς ψυχικὴ ξηρασία, μὲ τὴν ὁποία ὁ Κύριος φρόντιζε νὰ καλύπτει τὴν ὁλόθερμη ἀγάπη τῆς δούλης Του πρὸς τὸ πρόσωπό Του, γιὰ νὰ μὴν περιπέσει ἡ ἄπειρη μοναχή στοῦ ἀμάρτημα τῆς ὑπερηφάνειας.

Ἐπιπλέον, ὁ θάνατος τοῦ πατέρα τῆς καταλύπησε τὴν εὐαίσθητη Εἰρήνη, καθὼς ὁ στρατηγὸς Φιλάρετος πέθανε ὁλομόναχος, μακριὰ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγαπημένα του πρόσωπα (θυμίζουμε ὅτι ἡ θεία τῆς Εἰρήνης, πατρικία Σοφία, εἶχε ἀποσυρθεῖ στὸν παρθενῶνα τῆς Ὑπαπαντῆς). Ἀκόμη, τὴν ἔθλιβαν τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετώπιζε ἡ ἀδερφή τῆς ἡ Καλλινίκη στὴν οἰκογενειακὴ τῆς ζωὴ. Πολλὲς φορές, κουρασμένη ἡ πατρικία ἀπὸ τὴ ζωὴ στὰ ἀνάκτορα ἐρχόταν στοῦ μοναστήρι, ὅπου μόναζε ἡ ἀδερφή τῆς, νὰ βρεῖ ψυχικὴ ἀνάπαυση καὶ παρηγοριά· καὶ βέβαια, δὲ διέφευγε τῆς προσοχῆς τῆς Εἰρήνης ὅτι ἡ Καλλινίκη,

πάντα πανέμορφη και υπέρκομψη, είχε μόνιμη θλίψη στα μάτια της και είχε χάσει για πάντα την άνεμελιά της εύτυχισμένης κοπέλας.

Σε όλα αυτά, ήλθε να προστεθεί η πολύχρονη και βασανιστική αρρώστια της πριγκίπισσας Θέκλας (προσβλήθηκε από γενική παράλυση). Η Ειρήνη φλεγόταν από επιθυμία να βρίσκεται στο πλευρό της αγαπημένης της φίλης, να της προσφέρει παρηγοριά και να προσεύχονται μαζί. Όμως, σεβόμενη τους κανόνες του μοναστηριού, δε ζήτησε άδεια να φύγει για λίγο καιρό, αν και ήταν βέβαιη ότι η Ήγουμένη θα προέβαινε σε κάποια εξαίρεση για χάρη της πριγκίπισσας.. Για την Ειρήνη, η σιωπή που τήρησε στο θέμα αυτό ήταν μία μεγάλη θυσία, την οποία μόνο ο Θεός ήξερε· σε πολλούς άφησε την αλγεινή εντύπωση ότι αδιαφόρησε για την αγαπημένη της φίλη.

Τον καιρό που συνέβαιναν όλα αυτά τα περιστατικά, η όσιοτάτη Άννα, σε πολύ βαθιά γεράματα και έχοντας αγωνιστεί «τον αγώνα τον καλόν», κατέπεσε στο κρεβάτι. Στις τελευταίες αυτές στιγμές της, ανέλαβε να της συμπαρασταθεί η Ειρήνη, η οποία έπιτελούσε το διακόνημα αυτό με εξαιρετική ευαισθησία. Μια μέρα, πολύ κοντά πια στο τέλος, η Ήγουμένη διέταξε την Ειρήνη να αναπαυθεί, διότι ξαγρυπνούσε διαρκώς στο πλευρό της. Τότε συγκέντρωσε την υπόλοιπη αδελφότητα και αφού την παρηγόρησε για την

ἐπικείμενη κοίμηση τῆς πνευματικῆς τῆς μητέρας, ὑπέδειξε σὺς μοναχὲς ὡς νέα Ἑγουμένη τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου τὴν Εἰρήνη (τότε ἡ Εἰρήνη συμπλήρωνε ἕξι χρόνια μοναχικοῦ βίου καὶ πρέπει νὰ ἦταν περίπου 21 χρονῶν). Ὅλες βρέθηκαν σύμφωνες καὶ μὲ μεγάλη χαρὰ ὑπάκουσαν στὴν τελευταία εὐχὴ τῆς ἀγαπημένης τοὺς Ἑγουμένης. Ὅμως, δὲν ἀποκάλυψαν στὴν Εἰρήνη τὴ νέα τῆς ἀποστολή, καθὼς γνώριζαν τὴ γνήσια καὶ ἀνυπόκριτη ταπεινοφροσύνη τῆς καὶ φοβήθηκαν ὅτι μπορεῖ νὰ ἔφευγε κρυφὰ ἀπὸ τὸ μοναστήρι.

Ἡ ὀσιακὴ κοίμηση τῆς Ἑγουμένης Ἄννας συγκέντρωσε στὴ μονὴ σύσσωμη τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἦταν πολὺ ἀγαπητὴ. Μετὰ τὴν κήδευσή τῆς καὶ ἀφοῦ ἀποδόθηκαν ὅλες οἱ πρέπουσες τιμές, ὁ Πατριάρχης Μεθόδιος ὁ Ὁμολογητῆς, ὁ ὁποῖος χοροστάτησε στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία καὶ ἐκφώνησε ἐγκωμιαστικὸ λόγο πρὸς τὴ μακαριστὴ Ἄννα, συγκέντρωσε στὸ Καθολικὸ τῆς μονῆς τὴν ἀδελφότητα, προκειμένου νὰ ἐπιλέξουν τὴ νέα τοὺς πνευματικὴ μητέρα. Ἡ μόνη ποὺ δὲν παρευρέθηκε στὴ σύναξη ἦταν ἡ Εἰρήνη. Ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀγνοεῖ τὴν τελευταία ἐντολὴ τῆς Ἑγουμένης τῆς καὶ ἔτοιμη νὰ ὑπακούσει στὴ θέληση τῆς ὑπόλοιπης ἀδελφότητας θεώρησε περιττὸ νὰ πάρει μέρος στὴν ἐκλογή. Ἔτσι, παρέμεινε προσευχόμενη στὸν τάφο τῆς ὀσιοτάτης Ἄννας. Ὅταν οἱ ὑπόλοιπες ἀδελφές τὴν ἐντόπισαν χρειάστηκε νὰ μεταχειριστοῦν

βία γιὰ νὰ τὴν μετακινήσουν καὶ νὰ τὴν φέρουν στὸν ἱερὸ ναὸ τῶν Ἀρχαγγέλων.

Τότε, ὁ ὅσιος Μεθόδιος, ἀφοῦ προσευχήθηκε ἀπὸ τὸν ἀρχιερατικὸ θρόνο γιὰ τὶς μοναχές, τὶς ρώτησε ποιά προτείνουν γιὰ προεστῶσα. Οἱ μοναχές, γνωρίζοντας τὸ προορατικὸ χάρισμα τοῦ Πατριάρχου, ζήτησαν νὰ ὑποδείξει ἐκεῖνος ποιά εἶναι ἡ κατάλληλη νὰ ἐπωμιστεῖ τὴ βαριὰ εὐθύνη τῆς πνευματικῆς καθοδήγησης τοῦ κοινοβίου. Ὁ ἅγιος Μεθόδιος τότε ἀπάντησε πὼς γνωρίζει τόσο τὴν ἐπιθυμία τῆς μακαριστῆς Ἡγουμένης ὅσο καὶ τῶν ὑπολοίπων μοναζουσῶν καὶ ὑπέδειξε τὴν Εἰρήνη. Ἡ ἀδελφότητα δόξασε τὸν Κύριο, ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Πατριάρχου, ἐνῶ ὁ ἴδιος ὁ ὅσιος χειροτόνησε τὴν Εἰρήνη Διακόνισσα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνακήρυξε Ἡγουμένη τῆς Μονῆς Χρυσοβαλάντου.

Ἡ Εἰρήνη, ἀντιλαμβανόμενη πάντα τὴ σοβαρότητα τῶν περιστάσεων καὶ τὶς εὐθύνες ποὺ αὐτὲς προκαλοῦσαν, ἔκλαιγε μὲ πικρὰ δάκρυα, θεωρώντας τὸν ἑαυτὴ τῆς ἀνάξιο γιὰ μία τόσο μεγάλη θέση. Μοναδικό της ὄπλο ἦταν ἡ προσευχή καὶ ὅταν ἔμεινε μόνη στὸ Καθολικὸ ἀναδύθηκε σὲ ὁλόθερμη καὶ κατανυκτικὴ προσευχή ζητώντας δύναμη καὶ βοήθεια ἀπὸ τὸ Δεσπότη Χριστό. Συναισθανόταν τὸ φορτίο νὰ καθοδηγήσει στὴ σωτηρία τόσες ψυχές γιὰ τὶς ὁποῖες σταυρώθηκε ὁ Κύριος τῆς καὶ πίστευε ὅτι μεγάλη τιμωρία τὴν περίμενε, ἂν ἄφηνε νὰ χαθεῖ ἕστω καὶ μία

ἀπὸ αὐτὲς τὶς ψυχές. Ἀποφάσισε ὅτι ἔπρεπε νὰ πολλαπλασιάσει τὶς νηστεῖες καὶ τὶς προσευχές, μήπως ὁ Κύριος τὴν ἐλεήσει καὶ τὴ βοηθήσει στὸ δύσκολο ἔργο της. Οἱ μοναχές, γνωρίζοντας τὰ χαρίσματα της καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη της, προσπαθοῦσαν νὰ τὴν παρηγορήσουν καὶ τῆς ὑποσχέθηκαν ὅτι πάντοτε θὰ τὴν ὑπακούουν, ὥστε νὰ ἐλαφρύνουν τὸ βάρος. Ἡ ἀγιοσύνη τῆς Εἰρήνης καὶ ἡ πραγματικὴ ὑποταγὴ τῆς ἀδελφότητας στὴν ὑπεράξια πνευματικὴ τους μητέρα ἔλκυσαν τὴ Θεία Χάρη καὶ πλῆθος θαυμάτων ἔλαβαν χώρα στὸ εὐλογημένο κοινόβιο, καθὼς θὰ δοῦμε παρακάτω.

Ἔτσι, ἕξι χρόνια μετὰ ἀπὸ τὴν ἄφιξή της στὴν Πόλη, πραγματώθηκε ἡ προφητεία τοῦ ὁσίου Ἰωαννίκιου καὶ ἡ Εἰρήνη ποίμαινε τὶς παρθένες της μονῆς Χρυσοβαλάντου. Μάλιστα, ἐπειδὴ ἡ νέα Ἠγουμένη ἦταν πολὺ νέα σὲ ἡλικία, μὲ διάθεση γιὰ δημιουργικότητα καὶ ἐργασία καὶ προπάντων ἀνώτερη σὲ ἀγιότητα ἀπὸ τὴν προηγούμενη, κατόρθωσε καὶ ἀναβάθμισε τὴν πνευματικὴ στάθμη τῆς μονῆς δίνοντας καινούργια πνοὴ στοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνες τῆς ἀδελφότητας, στοὺς ὁποίους εὐνόητο εἶναι ὅτι πρωτοστατοῦσε. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ὅταν ἀνέλαβε τὴν ἡγουμενία τῆς ἱερᾶς μονῆς, οἱ μοναχές ἦταν τριάντα. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Εἰρήνης, ἡ φήμη της γιὰ τὰ θαύματά της καὶ τὶς ἀρετὲς τῆς προσέλκυσε στὸ ἀγγελικὸ σχῆμα πολλὰς

νέες και έτσι ή αδελφότητα αριθμοῦσε πάνω από 100 μέλη.

Δίδασκε καθημερινὰ τις μοναχές πάνω σέ θεολογικά θέματα και ή διδασκαλία της εἶχε βάθος και νόημα χάρη στίς πλούσιες Γραφικές της γνώσεις. Εὐγενής και λεπτή στοὺς τρόπους της, ήρεμη και ἐπιεικής με ἰσχυρή θέληση και προσωπικότητα, προικισμένη με φωτισμένη διάκριση πού τῆς ἐπέτρεπε νὰ τιμωρεῖ δίκαια και νὰ συγχωρεῖ μεγαλόψυχα, ἀγαποῦσε ἀνεξαιρέτως ὅλες τις ἀδελφές τῆς ἱερῆς κοινότητας, χωρίς νὰ ἀφήνει τὸν ἑαυτὸ της νὰ παρασυρθεῖ ἀπὸ τὰ προσωπικά μειονεκτήματα και τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀναπόφευκτα προκαλοῦνται σὲ ἓνα κοινόβιο. Ὅλα αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα τῆς Εἰρήνης δημιούργησαν στὸ μοναστήρι ἀτμόσφαιρα ἀγάπης και καλοσύνης, ή ὁποῖα ὠφελοῦσε τις ἀδελφές και τοὺς κοσμικοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐπισκέπτονταν τὴ μονή και τὴν ἀνέδειξαν σὲ ἰδανική πνευματική Μητέρα. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει νὰ παρουσιάσει πολλές πνευματικές Μητέρες, ὅμως ή ὁσία Εἰρήνη, ἡγουμένη τῆς Μονῆς Χρυσοβαλάντου, προβάλλεται ὡς τὸ κορυφαῖο πρότυπο γιὰ ὅσες (και ὅσους) ἀναλαμβάνουν νὰ ὀδηγήσουν ψυχές στὸ δρόμο τοῦ Κυρίου.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καθημερινή διδασκαλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ή ὁσία ἔδινε πολλή μεγάλη σημασία στὴν ἐξομολόγηση, καθὼς ξεκουράζει τις συνειδήσεις και

τις ἐξαγνίσει ἀπὸ τὰ πάθη. Κάθε πρωὶ προσκαλοῦσε τις ἀδελφὲς στὸν ἱερὸ ναὸ τῶν Ἀρχαγγέλων, τις ἐξομολογοῦσε καὶ μὲ τις συμβουλὲς τῆς τις ὁδηγοῦσε πίσω στὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Πολλὲς φορές πήγαιναν καὶ λαϊκοὶ νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ ἀναπαύσουν τις ψυχὲς τους μὲ τὴ σοφὴ καθοδήγησή της. Ἡ Εἰρήνη εἶδε τόση καρποφορία τῶν ψυχῶν χάριν στὴν ἐξομολόγησι, ποὺ τόλμησε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Κύριο τὸ διορατικὸ χάρισμα, γιὰ νὰ γνωρίζει τί κρύβει ὁ ἐξομολογούμενος στὴν καρδιά του καὶ ἔτσι εὐκολότερα νὰ τὸν καθοδηγεῖ στὴν αὐτογνωσία.

Ὁ Κύριος γνωρίζοντας τὴν ἀγαθὴ προαίρεση τῆς καρδιάς της καὶ πὼς ὅ,τι ζητοῦσε ἡ πιστὴ Του δούλη ἦταν γιὰ ὄφελος τῶν ἄλλων τὴν ἀξίωσε ὅχι μόνο διορατικοῦ χαρίσματος ἀλλὰ καὶ προορατικοῦ, νὰ προλέγει δηλαδὴ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ἐνα πρωὶ λοιπόν, ὅταν ἡ Εἰρήνη ἔμπαινε στὸ ναὸ γιὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὸ σωτήριο ἔργο της, βλέπει μπροστὰ της ἕναν ἄγγελο καὶ τὸν ἀκούει νὰ τῆς ἀπευθύνῃ τὸν ἐξῆς χαιρετισμό: «Χαῖρε δούλη τοῦ Ὑψίστου, Εἰρήνη. Ἐκεῖνος μ' ἔστειλε νὰ σὲ διακονῶ χάρις ἐκείνων ποὺ μέλλουν διὰ μέσου ἐσοῦ νὰ σωθοῦν. Ἔχω διαταγὴ, σύμφωνα μὲ τὴν αἴτησή σου, νὰ βρίσκομαι πάντα πλησίον σου καὶ νὰ σοῦ ἀποκαλύπτω τὰ μυστικὰ ποὺ κρύβουν οἱ ἀνθρώπινες καρδιές». Ἡ Εἰρήνη δὲν ταραχθῆκε οὔτε φοβήθηκε ἀπὸ τὴ θεία ὀπτασία. Γονάτισε καὶ μὲ εὐλάβεια ἀσπάστηκε τὸ σημεῖο, ὅπου πάτησε ὁ ἄγγελος καὶ μὲ

πολὺ μεγάλη συγκίνηση εὐχαρίστησε τὸν Κύριό της γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ αὐτὴ χάρη. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ ἄγγελος ἦταν πάντα πλάι της καὶ τῆς φανέρωνε μύχιες σκέψεις τῶν ἀνθρώπων ποὺ κατέφευγαν στὴ συμβουλὴ της. Μάλιστα, μὲ τόση λεπτότητα διόρθωνε τὰ σφάλματα καὶ συμβούλευε, ποὺ ὅλοι, μοναχὲς καὶ λαϊκοί, ἀπὸ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις τῆς Πόλης, τὴν ἀποζητοῦσαν διακαῶς, ὥστε νὰ διδαχθοῦν καὶ νὰ διορθωθοῦν.

Ὅλα τὰ ἐξαιρετικὰ χαρίσματα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ οὐράνιος Πατέρας στόλισε ἐκ γεννησιμιοῦ τὴ δούλη Του, ὅσα τῆς χάρισε στὴ συνέχεια χάρη στὴ συνεχῇ ἄσκηση καὶ ἀδιάλειπτη προσευχή, ἡ ἀγιότητα τοῦ βίου της, προπάντων ἡ ἐπιστροφή στὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ τόσων ψυχῶν κίνησαν κατὰ τῆς Εἰρήνης τὸ μίσος καὶ τὸν πόλεμο τοῦ μισόκαλλου διαβόλου. Σκοπὸς του ἦταν νὰ τὴν ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν προσευχή, γι' αὐτὸ τὰ βράδια, ὅταν ἡ Εἰρήνη γονυπετὴς στὸ κελί της προσευχόταν μὲ κατάνυξη, δημιουργοῦσε τρομερὸ θόρυβο, σὰν νὰ γκρεμιζόταν συθέμελα τὸ οἰκοδόμημα. Ἄλλοτε πάλι ἐμφανιζόταν μπροστὰ της σὲ ἀνατριχιαστικὰ ὁράματα καὶ τῆς ἔλεγε: «Εἰρήνη ξύλινη, ποὺ σὲ βαστοῦν ξύλινα ποδάρια, ὡς πότε θὰ μὲ βασανίζεις μὲ τὶς προσευχές σου»; Ὅμως, ἡ Εἰρήνη δὲν ἦταν πιά ἄπειρη σὲ ἐπιθέσεις τοῦ Πονηροῦ, ὅπως τὸν πρῶτο καιρὸ ποὺ εἰσῆλθε σὲ τὰς τάξεις τῶν μοναζουσῶν καὶ τὴν βασάνιζε μὲ τὶς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν πολυτέλεια καὶ τὶς κοινωνικὲς τιμὲς τοῦ

παρελθόντος. Τώρα τὸν περιφρονοῦσε ὡς ἀνάξιο ὅποιασδήποτε προσοχῆς καὶ ὅσο ἰσχυρότερες ἦταν οἱ ἐπιθέσεις τοῦ Διαβόλου, τόσο πῶς πολὺ δινόταν σὲ ὁλόθερμη προσευχή.

Μιὰ νύχτα, ἡ ὁσία Μητέρα προσευχόταν στὸ κελὶ της γονατισμένη καὶ μὲ ὑψωμένα τὰ χέρια. Ὁ Διάβολος, ἀνήμερος νὰ τὴν ἀποσπάσει ἀπὸ τὴ θεία ἔξαρση στὴν ὁποία ὁλοκληρωτικὰ εἶχε παραδοθεῖ, πῆρε φωτιά ἀπὸ τὴν καντήλα κι ἔκαψε τὴν καλύπτρα της. Σὲ λίγο, ἡ Εἰρήνη ἦταν μέσα στὴ φωτιά, ἡ ὁποία εἶχε κατακάψει τὰ ράσα της κι ἄρχιζε νὰ καίει καὶ τὶς σάρκες της. Ἡ ἴδια ὅμως παράμενε ξένη σὲ ὅτιδήποτε συνέβαινε γύρω της κι ἐξακολουθοῦσε τὴν προσευχή. Εἶναι σίγουρο πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἡ ὁσία θὰ καιγόταν ζωντανή, ἂν κάποια καλόγρια ποὺ ἀγρυπνοῦσε στὸ δικό της κελὶ δὲ μύριζε τὴν ὁσμὴ καμένου ὑφάσματος καὶ σάρκας. Ἐτρεξε τότε στὸ κελὶ τῆς Ἡγουμένης της καὶ ἔντρομη εἶδε τὴν Εἰρήνη νὰ προσεύχεται μέσα σὲ φλόγες. Μὲ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες κατάφερε νὰ τὴν σβήσει καὶ κούνησε λίγο τὴν ὁσία γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ ὅτι ἦταν ζωντανή. Τότε μόνο ἡ Εἰρήνη ἐπανῆλθε στὸν ἐπίγειο κόσμος καὶ κοιτώντας ἀπορημένη τὴν ἀδελφή της εἶπε σιγὰ-σιγὰ μὲ παράπονο: «ὦ, νὰ ἤξερες, τέκνο μου πόσο μεγάλο κακὸ μοῦ προξένησες καὶ ἀπὸ πόσα ἀγαθὰ μὲ στέρησες! Δὲν πρέπει νὰ φρονοῦμε τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ τὰ τοῦ Θεοῦ. Ὡς αὐτὴ τὴ στιγμή παραστεκόταν ἐδῶ κοντὰ μου θεῖος Ἄγγελος πλέκοντάς μου στεφάνι

ἀπὸ ὑπερκόσμια ἄνθη. Καθὼς ἄπλωσε τὸ χέρι του νὰ τὸ βάλει στὴν κεφαλὴ μου, ἤλθες ἐσὺ νὰ μὲ περιποιηθεῖς καὶ βλέποντας σὲ ἐκεῖνος ἔφυγε. ὦ, πόση λύπη καὶ ζημία μοῦ ἔδωσες»!

Ἡ ἀδελφή, κλαίγοντας, ἀκούγοντας τὴν ἐκπληκτικὴ ἐκείνη μαρτυρία, περιποιήθηκε τὴν καταπληγωμένη πνευματικὴ τῆς Μητέρα, φροντίζοντας τὶς καμένες σάρκες τῆς καὶ δίνοντάς τῆς νὰ φορέσει ἓνα δικό τῆς ράσο (καθὼς ἔχει προαναφερθεῖ, ἡ ὁσία Εἰρήνη ποτὲ δὲν ἀπόκτησε δεύτερο ράσο, οὔτε καὶ ὅταν χειροτονήθηκε Ἡγουμένη). Ἀπὸ τὸ τραυματισμένο σῶμα τῆς Εἰρήνης ἀναδινόταν μία μοναδικὴ εὐωδιά, τὴν ὁποία γιὰ μέρες αἰσθάνονταν οἱ ἀδελφές καὶ θαύμαζαν. Ἔτσι, ὁ διάβολος γιὰ ἄλλα μὰ φορᾷ νικήθηκε ἀπὸ τὴν Εἰρήνη. Ὅμως, δὲν ἄφησε ἥσυχο τὸ εὐλογημένο κοινόβιο καὶ προκαλοῦσε θλίψεις καὶ ἀνησυχίες στὴν ἁγία Ἡγουμένη του.

Περίπου ἓνα χρόνο πρὶν ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτό, εἶχε εἰσέλθει στὴν ἱερὰ μονὴ ἡ κόρη μιᾶς ἀριστοκρατικῆς οἰκογένειας ἀπὸ τὴν Καισαρεία. Ἡ Εἰρήνη μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ δέχτηκε τὴν κοπέλα στὸ ποίμνιό τῆς, καθὼς ἦταν ἡ πρώτη συμπατριώτισσά τῆς ποὺ εἰσερχόταν στὸ κοινόβιο, μετὰ τὶς δυὸ θεραπαινίδες τῆς Φιλικητάτη καὶ Ἀρετῇ. Ἡ Θεοφανώ, ὅπως λεγόταν ἡ νεαρὴ ἀριστοκράτισσα, ἦταν ὀρφανὴ ἀπὸ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς τὴν ἀρραβώνιασαν παρὰ τὴ θέλησή τῆς μὲ κάποιο πλούσιο ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος ὅμως ἦταν

σκληρὸς καὶ φερόταν στὴν ἀρραβωνιαστικιά του βάναισα. Ἡ Θεοφανὼ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα της, γιὰ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴ βία τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της καὶ τῶν συγγενῶν της καὶ ἔφτασε στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου βρῆκε καταφύγιο στὴ μονὴ Χρυσοβαλάντου. Ἡ φήμη τῆς Ἡγουμένης Εἰρήνης εἶχε φτάσει ὥς τὴν Καισάρεια καὶ οἱ συμπατριῶτες της ἦταν πολὺ περήφανοι γι' αὐτήν, ἴσως περισσότερο κι ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὴν ἀποχαιρετοῦσαν ὥς μέλλουσα αὐτοκράτειρά τους.

Ὅμως, ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς Θεοφανοῦς ὀργίστηκε ἀπὸ τὴ φυγὴ τῆς μνηστῆς του καὶ νιώθοντας πληγωμένο τὸν ἀνδρικό του ἐγωισμό ἀρχισε νὰ τὴν ψάχνει μὲ μανία. Πέρασαν μῆνες καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ἐντοπίσει κάποιο ἴχνος της οὔτε κάποιον ποὺ θὰ γνώριζε νὰ τὸν πληροφορήσει γιὰ τὸ ποῦ θὰ μποροῦσε νὰ καταφύγει ἢ κοπέλα. Παρολαυτὰ, τὸ πάθος του καὶ ἡ ὀργή του δὲν κατευνάζονταν καὶ κατέφυγε σὲ ἓνα διάσημο μάγο τῆς Καισαρείας, προκειμένου νὰ τοῦ φέρει πίσω τὴ Θεοφανώ.

Ὁ μάγος κατέφυγε στὶς μαγανεῖες του καὶ στὴ βοήθεια τοῦ διαβόλου καὶ ἓνα πρωὶ ἡ Θεοφανὼ ξύπνησε βγάζοντας ἀναρθρες κραυγές, ξεσκίζοντας τὰ ράσα της καὶ οὐρλιάζοντας τὸ ὄνομα τοῦ μνηστήρα της. Οἱ ἀδελφές ἀναστατώθηκαν καὶ ἡ Εἰρήνη, ποὺ χάρη στὸ διορατικό της χάρισμα γνώριζε γιατί ἡ κοπέλα εἶχε περιέλθει σὲ αὐτὴ τὴν κατάσταση,

κλαίγοντας πικρά κατηγοροῦσε τὸν ἑαυτὸ της ὅτι ἀπὸ δική της ἀμέλεια καὶ ὀλιγωρία ὁ διάβολος κατέβαλε τὴ Θεοφανώ. Ἐχοντας ὅμως σταθερὴ καὶ μεγάλη πίστη στὸ Θεό, ὀπλίστηκε γιὰ τὴν καινούργια μάχη μετὰ τὸ Σατανᾶ, τὴν ὁποία καταλάβαινε ὅτι θὰ εἶναι σκληρότερη ἀπὸ τὶς προηγούμενες.

Συγκέντρωσε τὶς ἀδελφές στὸ Καθολικὸ καὶ ἀφοῦ τὶς συμβούλεψε νὰ φυλάγονται ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ Διαβόλου, τὶς διέταξε νὰ νηστεύσουν γιὰ μία βδομάδα καὶ κάθε μέρα νὰ κάνουν χίλιες μετάνοιες ἢ καθεμιὰ τους στὰ κελιά τους γιὰ τὴν ἄρρωστη ἀδελφή τους, γιὰ νὰ τὴν ἐλεήσει ὁ πολυεύσπλαχνος Κύριος. Οἱ μοναχές μετὰ προθυμία πραγματοποιοῦσαν τὴν ἐπιθυμία της, ἐνῶ ἡ ἴδια ἡ ἁγία παρέμεινε ἓνα ὁλόκληρο τριήμερο στὸ ναό, ἀπέχοντας ἀπὸ ὁποιαδήποτε τροφή, γονατιστὴ μπροστὰ στὶς εἰκόνες τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς μάρτυρος (στοὺς ἁγίους αὐτοὺς ἔτρεφε ἰδιαίτερη εὐλάβεια, ἐπειδὴ ἦταν συμπατριῶτες της).

Ἰδιαίτερα μπροστὰ στὸ εἰκόνισμα τοῦ Μ. Βασιλείου, ἡ ὁσία παραπονιόταν κι ἔλεγε πὼς ἐπιτρέπει ὁ ἅγιος νὰ συμβαίνουν τέτοια ἔκτροπα στὴν πατρίδα τους, καθὼς ἡ Καππαδοκία ἦταν περήφανο κέντρο τῶν διαφόρων μάγων τῆς ἐποχῆς. Τὴν τρίτη νύχτα, ἡ Εἰρήνη, ἐνῶ ἐπαναλάμβανε τὰ ἴδια, βλέπει μπροστὰ της τὸ μεγάλο Καππαδόκη πατέρα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἀκούσει νὰ τῆς λέει: «Γιατί μοῦ παραπονεῖσαι

Ειρήνη; Κι ἐγὼ λυποῦμαι γιὰ τὴν παρανομία τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. Τὸ πρῶτὸ μόνις ξημερώσει ὁδήγησε τὴν πάσχουσα στὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν, κι ἔρχεται ἐκεῖ, στὸν Οἶκο της, ἡ Μητέρα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ποὺ μόνη ἔχει δύναμη καὶ ἐξουσία νὰ τὴν θεραπεύσει».

Κατασυγκινημένη ἡ ἁγία Εἰρήνη, θυμούμενη τὴν εὐλάβεια ποὺ ἔτρεφε στὴ Βλαχερνιώτισσα Παναγία, συνδεδεμένη στενὰ μὲ τὸν κοσμικὸ της βίο, πῆρε τὴν ἄρρωστη ἀδελφὴ καὶ δυὸ ἀπὸ τὶς παλαιότερες μοναχὲς καὶ πῆγαν στὸ ναό. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ Εἰρήνη ἔβγαινε ἀπὸ τὴ μονὴ τοῦ Χρυσοβαλάντου, ὕστερα ἀπὸ τὴ χειροτονία της, πρὶν τόσα χρόνια, μόνο γιὰ ἀγάπη τῆς ἄρρωστης κοπέλας.

Στὶς Βλαχέρνες, ἐνῶ ἡ ἄρρωστη βασανιζόταν ἀπὸ τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα, ἡ Εἰρήνη καὶ οἱ δυὸ ἀδελφές προσευχόντουσαν γονατιστὲς μπροστὰ στὴ θαυματουργὸ εἰκόνα τῆς Παναγίας μέχρι ἄργα τὸ βράδυ. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἡ ὁσία κουρασμένη ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία καὶ τὴ θλίψη τῶν ἡμερῶν, ἀκούμπησε στὸ μαρμάρينو προσκυνητάρι τῆς πάνσεπτης εἰκόνας καὶ ἀποκοιμήθηκε. Τότε εἶδε στὸ ὄνειρό της ἓνα ἀμέτρητο πλῆθος κόσμου νὰ συνωστίζεται μέσα στὸ ναὸ καὶ σὲ λίγο μπῆκε μὲ στρατιωτικὴ τάξη ἓνα τάγμα ἀπὸ χρυσοφορεμένους νέους, οἱ ὁποῖοι ἐτοίμαζαν δρόμο μέσα στὸ πλῆθος. Στὴ συνέχεια, ἓνα ἄλλο τάγμα διακόνων μὲ λευκὲς στολὲς καὶ χρυσὰ ὀράρια

θυμιάτιζαν καὶ ἔραναν με ἄνθη τὸ δρόμο. Ἡ ὁσία ἔβλεπε ὅλες αὐτὲς τὶς θαυμάσιες ἐτοιμασίες καὶ ρώτησε με ἀπορία ἓναν διάκονο γιὰ ποιὸν εἶναι ὅλη αὐτὴ ἡ ὑποδοχή. «Ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἐπισκέπτεται τὸν Οἶκο της, ἐτοιμάσου νὰ τὴν προσκυνήσεις», ἀπάντησε ὁ διάκονος.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, κατέφθασε ἡ Παναγία συνοδευόμενη ἀπὸ πλῆθος ἀγγέλων καὶ ἀγίων. Τὸ πρόσωπό της ἀκτινοβολοῦσε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴ θεϊκὴ αἴγλη, πὺ κανεῖς δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἀντικρίσει. Ἡ Παντάνασσα, ἀφοῦ ἐξέτασε καὶ βοήθησε ὅλους ὅσους εἶχαν καταφύγει στὸ ναὸ της, ἔφτασε καὶ στὴ μαθήτρια τῆς Εἰρήνης. Τότε ἡ ὁσία ἔπεσε στὰ πόδια τῆς Παναγίας νὰ τὴν προσκυνήσει, ὅταν ἄκουσε τὴ Δέσποινα νὰ ἀπευθύνεται στὸν ἅγιο Βασίλειο καὶ νὰ τὸν ρωτᾷ γιὰ τὴν περίπτωσή της. Ὅταν ἔμαθε γιὰ τὶ προσευχόταν ἡ Εἰρήνη, στράφηκε καὶ στὴν ἁγία Ἀναστασία καὶ εἶπε: «Υπάγετε στὴν Καισάρεια καὶ ἐξετάσατε με ἐπιμέλεια τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς τῆς κόρης. Σ' ἐσᾶς τοὺς δυὸ ἐδόθη ἡ χάρις νὰ τὴν θεραπεύσετε». Στὴ συνέχεια, ἡ Παναγία ἀνέβηκε πάλι στοὺς οὐρανούς, ἐνῶ φωνὴ ἀπὸ ἀόρατο στόμα διέταξε τὴν Εἰρήνη: «Πήγαινε στὸ μοναστήρι σου κι ἐκεῖ θ' ἀξιωθεῖς τοῦ ποθουμένου».

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ ὁσία ξύπνησε κι ἐκθαμβη διηγήθηκε τὸ ὄνειρό της στὶς δυὸ ἄλλες ἀδελφές, πὺ ἐξακολουθοῦσαν νὰ προσεύχονται. Ὅταν ξημέρωσε,

ἐπέστρεψαν στοὺς μοναστήρι τοὺς γεμάτες πίστη κι ἐλπίδα. Ἦταν ἡ ὥρα τῆς μεσημεριανῆς προσευχῆς κι ὅλες οἱ μοναχὲς ἦταν μαζεμένες στοὺς Καθολικό, περιμένοντας μὲ ἀγωνία τὴν ἐπιστροφή τῆς Ἑγουμένης τους. Ἡ ὁσία διηγήθηκε ξανὰ τὸ ὄραμά της καὶ τὶς πρόσταξε μὲ ὑψωμένα χέρια νὰ φωνάζουν ὅλες μαζί κατανυκτικὰ «Κύριε ἐλέησον». Ἡ πανίσχυρη ἐκείνη προσευχὴ εἶχε ἀποτέλεσμα: Σὲ ἓνα ἀκόμη ὄραμα ποὺ εἶδαν ὅλες οἱ ἀδελφές, ψηλὰ στὸν ἀέρα ἐμφανίστηκαν ὁ ἅγιος Βασίλειος καὶ ἡ ἁγία Ἀναστασία λέγοντας στὴν Εἰρήνη: «Ἀπλῶσε τὰ χέρια σου, Εἰρήνη καὶ δέξου αὐτὰ καὶ μὴ μᾶς ὀνειδίζεις πλέον, γιατί ἀναλάβαμε νὰ διώξουμε τοὺς μάγους ἀπὸ τὴν Καισάρεια».

Ἡ ὁπτασία χάθηκε καὶ στὰ χέρια τῆς Εἰρήνης ἔπεσε ἓνα δέμα τὸ ὁποῖο ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἀντικείμενα χρηστικά σὲ μάγους, ὅπως τρίχες, βελόνες, καρφιά, χαρτιά μὲ ὀνόματα δαιμόνων καὶ δυὸ μολυβένια ὁμοιώματα τοῦ νέου ποὺ προκάλεσε ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ καὶ τῆς ἄρρωστης κοπέλας.

Ὅλη τὴν ὑπόλοιπη ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα, ἡ Εἰρήνη μὲ τὴ συνοδεία της ἔμεινα στοὺς ναὸ καὶ εὐχαριστοῦσαν τοὺς Ἀρχαγγέλους, τοὺς Καππαδόκες ἁγίους καὶ τὴν Παναγία γιὰ ὅλα τὰ θαυμαστὰ ποὺ ἀξιῶθηκαν νὰ δοῦν καὶ νὰ ζήσουν. Τὸ ἐπόμενο πρωί, ἡ ὁσία ἔστειλε πάλι τὴν ἄρρωστη κόρη μὲ δυὸ ἀκόμη ἀδελφές στοὺς ναὸ τῆς Βλαχερνιώτισσας, μὲ λάδι, νάμα καὶ προσφορές νὰ

Λειτουργήσῃ ὁ προσμονάριος (=ἐφημερεύων ἱερέας) καὶ τὸ δέμα μὲ τὶς μαγεῖες.

Μὲ τὴ θεία Λειτουργία, ἔχρισε ὁ ἱερέας τὴν ἄρρωστη μὲ λάδι ἀπὸ τὴν καντήλα τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Παναγίας καὶ ἔριξε στὴ φωτιὰ τὰ διαβολικὰ ἀντικείμενα. Καθὼς αὐτὰ καιγόντουσαν, ἡ κοπέλα ξανάβρισκε τὴν ἰσορροπία τοῦ λογικοῦ της, ἐνῶ ἀπὸ τὰ μολυβένια ἀγαλματίδια, ποὺ ἔλιωναν, ἀκουγόντουσαν ἀποτρόπαιες κραυγές. Ἡ Θεοφανώ, ἐπέστρεψε στὴ μονὴ ἐντελῶς θεραπευμένη, εὐχαριστώντας τὴν Παναγία γιὰ τὸ θαῦμα τῆς ἀλλὰ καὶ τὶς ἀδελφές καὶ τὴν πνευματικὴ της μητέρα γιὰ τὴν ἀμέριστη συμπαράσταση καὶ βοήθειά τους.

Ἡ ὁσία Εἰρήνη ἀπέκτησε μεγάλη ἐξουσία πάνω στὸ Διάβολο, χάρη στὴ διαρκὴ πάλη ἐναντίον του μέσω τῆς διαρκοῦς ἄσκησης καὶ προσευχῆς. Ἄλλο ἓνα περιστατικὸ καταδुकνύει αὐτὴ τὴ δύναμη τῆς ἀγίας, ἡ ὁποία ἀκόμη καὶ σήμερα μᾶς προστατεύει ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ πονηροῦ.

Στὰ κτήματα τῆς μονῆς ἐργαζόταν ἓνας νέος, ὁ Νικόλαος, ὁ ὁποῖος εἶδε τυχαῖα κάποια μοναχὴ καὶ τὴν ἐρωτεύτηκε παράφορα. Ἐνα βράδυ, ἡ ἑξαψη τοῦ παράνομου πάθους του ἔφτασε σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ ἔπεσε καταγῆς μπροστὰ στὴν εἴσοδο τῆς μονῆς, ἔβγαζε ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα καὶ ξέσκιζε μὲ τὰ νύχια του τὸ ἴδιο του τὸ σῶμα. Σὲ αὐτὴ τὴν ἐλκεϊνὴ κατάσταση τὸν

βρῆκε τὴν ἐπόμενη μέρα ἢ πορτάρισσα, καθὼς ἄνοιξε τὴ θύρα, ἢ ὁποία ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Ἥγουμένην της.

Ἡ ἁγία Εἰρήνη, καταλαβαίνοντας ὅτι κάποιο ἁμάρτημα τοῦ νέου εἶχε δώσει τὴν ἐξουσία στὸν Πονηρό, ἐνημέρωσε τοὺς συγγενεῖς του καὶ τὸν ἔστειλε στὸν ἱερὸ ναὸ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολύτρας. Ὅμως, τὸ ἴδιο βράδυ, ἡ ἁγία Ἀναστασία ἔρχεται στὸ ὄνειρο τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς λέει: «Γιὰ νὰ μὲ δοκιμάσεις μοῦ ἔστειλες τὸν δαιμονισμένο; Μάθε, ἀγαπητὴ μου ἀδερφή, πὼς ἐσὺ μόνο ἔχεις τὴ δύναμη νὰ τὸν θεραπεύσεις».

Ἔτσι, ἡ ὁσία φέρνει πίσω τὸ νέο κι ἄρχισε τὶς Λειτουργίες στὸ παρεκκλήσι τῶν ἁγίων Θεοδώρων (ἀφοῦ στὴ μονὴ δὲν ἐπιτρεπόταν ἡ εἴσοδος τῶν ἀνδρῶν). Κατὰ τὴ δέκατη μέρα, ἐνῶ ὁ Νικόλαος ἦταν δεμένος μὲ ἀλυσίδες, σπάει τὰ δεσμὰ του κι ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ἱερέα ποὺ τελοῦσε τὴ θεία Λειτουργία. Ἡ Εἰρήνη, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία της, πλησιάζει τὸ δαιμονισμένο νέο καὶ τὸν προστάζει νὰ μείνῃ ἀκίνητος. Ἐκεῖνος, ἀπὸ μία ἀκατανόητη δύναμη, ὑπάκουσε στὸ πρόσταγμα τῆς ἁγίας. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Λειτουργίας, ἡ ἁγία Ἥγουμένη ἔμεινε μόνη μὲ τὸ Νικόλαο καὶ ἐξέταζε τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα γιὰ ποιοὺ λόγους κατέλαβε τὸ νέο καὶ ἐκεῖνο, μὴν μπορώντας νὰ ἀντιπαλέψῃ τὴ θεία χάρη τῆς ἁγίας Εἰρήνης, ὁμολόγησε ὅλη τὴν ἀλήθεια.

Ἡ ὁσία προσευχήθηκε θερμὰ πρὸς τὸν Κύριο γιὰ τὸ δυστυχημένο νέο, ἔπειτα πρόσταξε τὸ πονηρὸ πνεῦμα νὰ βγεῖ καὶ νὰ ἀφήσει ἡσυχὸ τὸ Νικόλαο. Ἐκεῖνο, ἀφοῦ σπάραξε πρῶτα τὸ νεαρὸ ἄνδρα, ἔφυγε ἀφήνοντας τὸν σὰν νεκρό. Ἡ Εἰρήνη τὸν βοήθησε νὰ σηκωθεῖ καὶ τὸν συμβούλευσε πνευματικὰ νὰ ἀποφεύγει τὶς καταχρήσεις, καθὼς διεγείρουν τὰ κατώτερα ἔνστικτα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Νικόλαος, ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν τὴν περιπέτεια, ἡ ὁποία ἀπείλησε τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα του, ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του σωφρονισμένος καὶ μία φορὰ τὸ χρόνο λειτουργοῦσε στὸ παρεκκλήσι τῆς μονῆς, εὐχαριστώντας γιὰ τὴ σωτηρία του τὸ Θεὸ καὶ τὴ θαυματουργὸ ἁγία.

Ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια ἐξάπλωσαν τὴ φήμη τῆς ὁσίας Εἰρήνης σὲ ὅλη τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ πλῆθος κόσμου, ἀπὸ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις, ἐπισκέπτονταν τὴ μονὴ Χρυσοβαλάντου, προκειμένου νὰ συμβουλευτοῦν καὶ νὰ εὐλογηθοῦν ἀπὸ τὴν Ἡγουμένη του. Ἄνθρωποι ποὺ ταλανίζονταν ἀπὸ σωματικὲς καὶ ψυχικὲς ἀσθένειες, πίστευαν ἀκράδαντα ὅτι ἐκεῖ, στὴν ἡγιασμένη μονή, θὰ ἔβρισκαν τὴ θεραπεία τους.

Ἡ ἁγία Εἰρήνη διενεργοῦσε τὰ θαύματα αὐτὰ μὲ τὴ χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀφοῦ μέσα ἀπὸ τὴ συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπη ἄσκηση εἶχε ἀποκτήσει τοὺς δυὸ

μέγιστους θησαυρούς: θερμότατη πίστη και «ένεργούμενη» ζωντανή προσευχή. Χάρη στη μεγάλη της πίστη, ή όσία Ειρήνη είχε μία ξεχωριστή επικοινωνία και έπαφή με τὰ θεῖα καὶ οὐράνια. Όταν ὁ ἱερέας τελοῦσε τὴν ἀναίμακτη θυσία κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία, ἡ Εἰρήνη ἔκλαιγε με δάκρυα πολλὰ στὴ σκέψη ὅτι ὁ Δημιουργὸς κατέβηκε στὴ γῆ με τὴ μορφή τοῦ δημιουργήματός Του, ἔπαθε, σταυρώθηκε καὶ πέθανε ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἀναζωογονήσει τὸ πλάσμα Του καὶ ἀπὸ τότε τὸ τίμιο αἷμα Του προσφέρεται στὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο γιὰ νὰ σωθεῖ καὶ γιὰ νὰ τραφεῖ πνευματικά.

Ἡ προσευχή τόσο πολὺ ἐξύψωνε τὴν ἁγία πάνω ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια, ποὺ ἐκείνη κατέβαλε προσπάθεια γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὸν ἐπίγειο κόσμο. Μέρες ὁλόκληρες προσευχόταν γονυπετὴς με τὰ χέρια ὑψωμένα καὶ τότε οἱ ἀδελφές της συνοδείας της τὴν βοηθοῦσαν νὰ τὰ κατεβάσει καὶ οἱ ἄρμοι της προκαλοῦσαν τόσο θόρυβο, ποὺ ὁλόκληρο τὸ κοινόβιο θαύμαζε καὶ ἀποροῦσε.

Τὶς ἑναστρες νύχτες, ἡ όσία Εἰρήνη στεκόταν ἔξω ἀπὸ τὸ κελί της (αὐτὸ τὸ ἴδιο στὸ ὁποῖο πρὶν τόσα χρόνια, μόλις 15 χρονῶν, ὡδηγήθηκε ὡς δόκιμη μοναχή), μαγευόταν ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ τῆς φύσης καὶ ἔστελνε διάπυρες προσευχὲς πρὸς τὸν Πλάστη. Μία ἀπὸ τὶς βραδιὲς αὐτές, κάποια ἀδελφὴ ἀγρυπνοῦσε ἔξω ἀπὸ τὸ κελί της καὶ εἶδε τὸ ἐξῆς παράδοξο: Τὰ δυὸ πανύψηλα

κυπαρίσσια, τὰ ὅποια ὀρθώνονταν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ στὴν εἴσοδο τοῦ Καθολικοῦ, λύγιζαν μπροστὰ στὴν προσευχόμενη ἀγία σὰν νὰ τὴν προσκυνοῦσαν καὶ ἡ ἴδια ἡ Εἰρήνη δὲν πάταγε στὴ γῆ ἀλλὰ αἰωροῦνταν περίπου περίπου ἓνα μέτρο πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ὅταν ἡ ὁσία ὀλοκλήρωσε τὴν προσευχή της, σταύρωσε τὰ δυὸ κυπαρίσσια καὶ ἐκεῖνα ἐπανῆλθαν στὴ φυσιολογική τους θέση. Ἡ μοναχὴ κατάπληκτη, μὲ ἀνάμειχτα συναισθήματα φόβου καὶ θαυμασμοῦ, συγκρατήθηκε καὶ δὲν εἶπε τίποτα στὴν ὑπόλοιπη ἀδελφότητα. Τὸ ἐπόμενο βράδυ παραφύλαξε πάλι ἔξω ἀπὸ τὸ κελί της καὶ τὸ ἴδιο παράδοξο γεγονὸς ἐπαναλήφθηκε· καὶ ξανά τὸ ἴδιο, τὸ τρίτο κατὰ σειρά βράδυ. Τὴν ἐπόμενη νύχτα, ἡ μοναχή, χωρὶς νὰ τὴν ἀντιληφθεῖ ἡ Ἡγουμένη της, ἔτρεξε στὰ λυγισμένα κυπαρίσσια, ἔδεσε ἀπὸ ἓνα λευκὸ μαντήλι στὶς κορυφές τους καὶ ἐπέστρεψε στὸ κελί της.

Τὸ ἐπόμενο πρωί, ἡ ἥρεμὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ εὐλογημένου κοινοβίου ἀναστατώθηκε, ὅταν οἱ μοναχὲς εἶδαν τὰ δεμένα μαντήλια καὶ κατάπληκτες ρωτοῦσαν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποὺ ἔδεσε τόσο ψηλὰ δέντρα, γιὰ ποιὸ λόγο τὸ ἔπραξε καὶ προπάντων μὲ ποιὸ τρόπο. Ἡ ἀδελφὴ ποὺ ὑπῆρξε μάρτυρας στὰ θαυμάσια αὐτὰ περιστατικὰ ἀποκάλυψε ὅλη τὴν ἀλήθεια καὶ τότε ὅλες ἔκλαιγαν ἀπὸ χαρὰ καὶ συγκίνηση καὶ παραπονιόντουσαν γιὰτὶ δὲν τὶς ξύπνησε νὰ δοῦν καὶ ἐκεῖνες τὸ φρικτὸ θαῦμα τῆς Ἡγουμένης τους. Πάνω στὴν ὥρα κατέφθασε καὶ ἡ

Εἰρήνη. Ὄταν κατάλαβε τί συνέβη καὶ πῶς μαθεύτηκε ἓνα μυστικὸ ποὺ ἐκείνη κρατοῦσε ἑπτασφράγιστο γιὰ χρόνια ὀλόκληρα, ἐπέπληξε αὐστηρὰ τὴν ἀδελφὴ ποὺ τὸ μαρτύρησε μὲ τὰ παρακάτω λόγια: «Ἄν μὲ ἔβλεπες νὰ ἁμαρτάνω σὰν ἄνθρωπος, θὰ ἐφάνέρωνες τὴν ἁμαρτία μου»; Ἔθεσε λοιπὸν βαρὺ ἐπιτίμιο γιὰ ὅποια τολμοῦσε νὰ φανερώσει ὅτιδῆποτε παράδοξο ἔβλεπε, ὅσο ἦταν ἡ ἴδια ἐν ζωῇ. Ἔτσι, πολλὰ ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς ἁγίας ἐξαφανίστηκαν στὴ σιωπὴ τῆς συνοδείας της, ἀλλὰ οἱ μοναχὲς πολλαπλασίασαν τὴν εὐλάβεια καὶ ἐμπιστοσύνη στὸ πρόσωπο τῆς Ἡγουμένης τους.

Ἡ ἁγία Εἰρήνη, ὅπως προαναφέρθηκε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ διορατικὸ χάρισμα, εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Κύριο καὶ τὸ προορατικὸ, τὸ χάρισμα δηλαδὴ τῆς προφητείας. Προφήτεψε μεγάλες πολιτικὲς ἀλλαγὲς τῆς ἐποχῆς της. Ἔτσι, στὴ διάρκεια μιᾶς ἐπίσκεψης τῆς ἀδερφῆς της, ἡ Εἰρήνη ἐμπιστεύτηκε στὴν Καλλινίκη ὅτι ὁ Καίσαρας Βάρδας θὰ δολοφονηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους του μὲ τὴ σύμφωνη γνώμη τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ καὶ ἡ ἴδια θὰ ἀναγκαστεῖ νὰ ἐγκαταλείψει ὀριστικὰ τὴ Βασιλεύουσα, ἐξαιτίας τῶν σκανδάλων ποὺ θὰ ξεσπάσουν. Τῆς εἶπε ἀκόμη ὅτι μετὰ τὸ φόνο τοῦ Βάρδα, σύντομα καὶ ὁ ἴδιος ὁ Μιχαὴλ θὰ δολοφονηθεῖ ἀπὸ τὸ σφετεριστὴ τοῦ θρόνου του, ὅμως κανένα μέλος τῆς οἰκογένειάς τους νὰ μὴν ἐναντιωθεῖ στὸ νέο αὐτοκράτορα, διότι εἶναι αἷτιος φόνου, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν προορίζει νὰ κυβερνήσει τὴν

αυτοκρατορία. Ἡ Εἰρήνη συμβούλεψε ἀκόμη τὴν ἀδελφή της νὰ μὴν ἀποκαλύψει τίποτα ἀπὸ ὅσα τῆς ἐμπιστεύτηκε, ἀπλὰ νὰ εἶναι προετοιμασμένη γιὰ τὶς συνταρακτικὲς ἀλλαγές στὴ ζωὴ της.

Ἡ Καλλινίκη ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ μυστικὲς τὶς προφητεῖες τῆς Εἰρήνης καὶ μίλησε στὸ Βάρδα. Ὁ Καῖσαρας ἔστειλε τότε ἀνθρώπους τοῦ στὸ μοναστήρι καὶ προσπάθησε νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν Ἡγουμένη γυναικαδελφὴ τοῦ λεπτομέρειες γιὰ τὴν εἰς βάρος τοῦ συνωμοσία. Ἡ Εἰρήνη ὅμως δὲν ἀποκάλυψε τίποτα περισσότερο. Πολὺ σύντομα ὅμως, οἱ προφητεῖες τῆς ἀγίας πραγματοποιήθηκαν. Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 866 καὶ ἐνῶ ὁ Βάρδας ἡγοῦνταν ἐκστρατείας κατὰ τῶν Σαρακηνῶν στὴν Κρήτη, δολοφονήθηκε μπροστὰ στὸν αὐτοκράτορα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπίσημης ἀναφορᾶς ἀπὸ ὁμάδα συνωμοτῶν. Ἀρχηγὸς τοὺς ἦταν ὁ γαμπρὸς τοῦ Βάρδα Συμβάτιος, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴ βάρβαρη καὶ ἄνανδρη δολοφονία τοῦ πεθεροῦ του, ὑποστήριξε ὅτι τὸν ἐκδικήθηκε γιὰ τὶς σχέσεις ποὺ διατηροῦσε μὲ τὴ νύφη του.

Ἡ Ἱστορία φαίνεται ὅτι δὲ διατήρησε τὸ τέλος τῆς Καλλινίκης μετὰ ἀπὸ τὴν τραγικὴ χηρεία της καὶ εἶναι πράγματι ἐντυπωσιακὴ ἢ φαινομενικὴ ἀντίφαση: Ἡ Εἰρήνη, ἡ ὁποία ἀπὸ τὰ δεκαπέντε τῆς χρόνια καὶ μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς τῆς ἔζησε σὲ ἓνα μοναστήρι μὲ διαρκῇ νηστεία, ταπείνωση, προσευχὴ καὶ αὐστηρὴ ἄσκηση, δοξάζεται καὶ τιμᾶται μέχρι τὶς μέρες μας

καὶ πλῆθος κόσμου τὴν ἐπικαλεῖται καὶ καταφεύγει
 στὴ θαυματουργὸν χάρις της. Ἡ Καλλινίκη, ἃν καὶ
 ἔζησε μέσα σὲ μυθικὴ πολυτέλεια καὶ χλιδὴ καὶ
 γνώρισε μεγάλες τιμὲς καὶ δόξες στὰ βυζαντινὰ
 ἀνάκτορα, λησμονήθηκε ἀμέσως μετὰ τὴ δολοφονία
 τοῦ συζύγου της καὶ τὸ ὄνομά της διασώθηκε ὡς
 ὑποσημείωση χάρις στὸν ἁγιασμένο βίο τῆς ἀδελφῆς
 της.

Ἐνα χρόνο μετὰ τὴ συνωμοσία εἰς βάρος τοῦ Καίσαρα
 Βάρδα, ὁ αὐτοκράτορας Μιχαὴλ Γ΄ δολοφονήθηκε
 ἀπὸ τὸν εὐνοούμενό του, Βασίλειο τὸ Μακεδόνα, ὁ
 ὁποῖος ἀνέβηκε στὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου ὡς
 Βασίλειος ὁ Α΄ καὶ ἵδρυσε τὴ Μακεδονικὴ Δυναστεία.
 Ὁ Βασίλειος ἦταν τυπικὸς ἐκπρόσωπος τῶν σκληρῶν
 χρόνων στοὺς ὁποίους ἔζησε, συγκεντρώνοντας ὅλα τὰ
 ἀντιφατικὰ στοιχεῖα στὴν προσωπικότητά του.

Ἄνθρωπος σκληρός, δὲ δίσταζε, ὅπως εἶδαμε, νὰ
 καταφύγει καὶ στὸ φόνο προκειμένου νὰ ἐκπληρώσει
 τὸ στόχο του, στεροῦνταν ὁποιουδήποτε ἠθικοῦ
 φραγμοῦ (εἶχε συνάψει λευκὸ γάμο μὲ τὴν ἐρωμένη
 τοῦ Μιχαὴλ Εὐδοκία Ἰγερινὴ κατὰ παραχώρηση τοῦ
 δολοφονηθέντος αὐτοκράτορος, ἐνῶ διατηροῦσε
 ἐρωτικὲς σχέσεις μὲ τὴν ἀδελφὴ τοῦ Μιχαὴλ καὶ στενὴ
 φίλη τῆς Εἰρήνης πριγκίπισσα Θέκλα, μὲ τὸ θάνατο
 τοῦ Μιχαήλ, ἔδιωξε τὴ Θέκλα καὶ παρουσίασε
 ἐπίσημα ὡς σύζυγό του τὴν Εὐδοκία) καὶ ταυτόχρονα
 ἦταν πολὺ ...εὐσεβὴς καὶ θεοφοβούμενος ἀλλὰ καὶ

ἀφάνταστα προληπτικός, λόγω παντελοῦς ἑλλειψης μὀρφωσης.

Κάποιο περιστατικὸ συνέβη ἀνάμεσα στὸ νέο αὐτοκράτορα καὶ τὴν ὁσία Εἰρήνη, ὅταν ὁ Βασίλειος φυλάκισε ἓναν ἱλλούστριο (=ἀνώτατος ἀξιωματοῦχος τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς), συγγενῆ της Εἰρήνης, ὁ ὁποῖος εἶχε συκοφαντηθεῖ γιὰ συνωμοσία. Ὁ Βασίλειος, ποὺ ὅπως κάθε σφετεριστῆς φοβόταν τὴν ἀντεκδίκηση, ἦταν ὑπὲρ τῶν συνοπτικῶν διαδικασιῶν καὶ φυλάκισε τὸν ἀξιωματοῦχο του διατάζοντας τὴν ἐκτέλεσή του, χωρὶς νὰ ἐξετάσει περαιτέρω τὶς κατηγορίες. Ἡ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ ἄτυχου ἀνθρώπου, ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη βοήθεια ποὺ δὲ φαινόταν πουθενά, κατέφυγαν στὴ μονὴ Χρυσοβαλάντου ἐλπίζοντας στὴ θεία παρέμβαση. Ἡ ὁσία Εἰρήνη στήριξε μὲ λόγο πνευματικὸ τὴ δυστυχισμένη οἰκογένεια καὶ ἀποσύρθηκε στὸ Καθολικὸ τῶν Ἀρχαγγέλων, ὅπου προσευχόταν γιὰ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη νύχτα.

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, ὁ αὐτοκράτορας εἶδε στὸ ὄνειρό του ὅτι κάποια μοναχὴ μὲ ἐπιβλητικὸ παρουσιαστικὸ ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κοιτῶνα, τὸν πλησίασε καὶ μὲ ὀργισμένο ὕφος τὸν πρόσταξε νὰ ἐλευθερώσει τὸν ἄδικο φυλακισμένο ἀξιωματικό του, διαφορετικὰ ὁ Θεὸς θὰ τοῦ ἔστελνε μεγάλες συμφορές. Στὴν ἐρώτηση τοῦ αὐτοκράτορα γιὰ τὸ ποῖα εἶναι, ἐκείνη ἀπάντησε: «Εἶμαι ἡ Εἰρήνη, Ἡγουμένη

τοῦ Χρυσοβαλάντου!» Ὁ Βασίλειος τρομαγμένος ζύπνησε καὶ ρώταγε τὴ φρουρά του ἂν ἐπέτρεψαν σὲ κάποια καλόγρια νὰ περάσει στὸ διαμέρισμά του. Ὅμως, οἱ φρουροὶ τὸν διαβεβαίωσαν ὅτι κανένας δὲν πέρασε στὸ δωμάτιό του.

Τὸ ἐπόμενο πρωί, ὁ Βασίλειος ἔστειλε ἀπεσταλμένους του στὸ μοναστήρι τῶν Ἀρχαγγέλων μαζί μὲ κάποιο ἱκανὸ ζωγράφο, ὥστε νὰ ζωγραφίσει τὸ πρόσωπο τῆς Ἡγουμένης καὶ ἔτσι νὰ διαπιστώσει τὸ θεόσταλτο τοῦ ὀνείρου του. Ἡ ἁγία Εἰρήνη, ποὺ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τῆς εἶχε ἀποκαλύψει τὴν ἄφιξη τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀπεσταλμένων, προετοίμασε τὶς ἀδελφές τοῦ κοινοβίου, ὥστε νὰ μὴν ἀναστατωθοῦν καὶ τρομάξουν καὶ τοὺς ὑποδέχτηκε στὸ παρεκκλήσι τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, καθὼς δὲν ὑποχωροῦσε καὶ δὲν ἐξαιροῦσε κανέναν ἀπὸ τοὺς κανόνες τῆς ἱερᾶς μονῆς (ὑπενθυμίζουμε ὅτι ἀπαγορευόταν ἡ εἴσοδος τῶν ἀνδρῶν στὸ χῶρο τοῦ μοναστηριοῦ). Οἱ ἀξιωματοῦχοι ἄρχισαν νὰ συζητοῦν μὲ τὴν ὁσία, προσποιούμενοι θεολογικὸ ἐνδιαφέρον, μέχρι νὰ ὁλοκληρώσει τὸ ἔργο του ὁ ζωγράφος. Δὲν μπορούσαν ὅμως νὰ μὴ θαυμάζουν καὶ νὰ μὴν ἀποροῦν, καθὼς ὅση ὥρα ἡ ἁγία Εἰρήνη ἀπαντοῦσε στὶς ἐρωτήσεις τους, μιὰ δυνατὴ λάμψη ἀναδυόταν ἀπὸ τὸ πρόσωπό της! Ἡ Εἰρήνη ἤξερε γιὰ ποιὸ λόγο τὴν καθυστεροῦσαν καὶ περίμενε μέχρι νὰ τελειώσει ἡ ζωγραφικὴ ἀποτύπωση τοῦ προσώπου της. Τότε σηκώθηκε καὶ ἀπευθύνθηκε στοὺς ἀπεσταλμένους μὲ τὰ ἑξῆς λόγια: «Νὰ

ἀναγγείλετε παρακαλῶ στὸ δύσπιστο βασιλιά σας, πὼς εἶναι ἀληθινὰ ὅσα τοῦ εἶπα στὸν ὕπνο του. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀθῶος καὶ νὰ τὸν ἀφήσει ἀμέσως ἐλεύθερο, διαφορετικὰ θὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλα ὅσα προφήτεψα». Οἱ ἀξιωματοῦχοι, ἀληθινὰ κατάπληκτοι ἀπὸ ὅσα βίωσαν καὶ ἤκουσαν, ξεκίνησαν γιὰ τὰ ἀνάκτορα.

Τὴν ἴδια ὥρα, ὁ Βασίλειος ἀνάκρινε ξανὰ τὸν ἱλλούστριο, θεωρώντας ὅτι εἶχε χρησιμοποιήσει μαγεία γιὰ νὰ στείλει τὴν καλόγρια στὸ ὄνειρό του. Ὁ ἄνθρωπος ἀρνήθηκε καὶ τὶς καινούργιες κατηγορίες καὶ διαβεβαίωνε τὸν αὐτοκράτορα γιὰ τὴν ἀθωότητά του. Ὁ Βασίλειος τὸν ρώτησε ἂν ἔχει κάποια σχέση μὲ τὴν Ἡγουμένη τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου καὶ ἐκεῖνος ἀπάντησε ὅτι εἶναι συγγενῆς του. Ὁ αὐτοκράτορας ξαναέστειλε τὸν ἀξιωματικὸ στὴ φυλακὴ, διέταξε ὅμως νὰ μὴν ἐκτελεστεῖ ἀκόμη.

Λίγο ἀργότερα, ἔφτασαν καὶ οἱ ἔμπιστοί του μὲ τὴν προσωπογραφία τῆς ἀγίας. Ὁ Βασίλειος ἀναγνώρισε τὴ μοναχὴ ποὺ τόσο πολὺ τὸν συγκλόνισε καὶ τὸν ὁδήγησε ἀκόμη καὶ σὲ ἐπανεξέταση τῆς ἀρχικῆς ἀπόφασής του (κάτι ποὺ σπανιότατα τὸ ἔπραττε ὁ Βασίλειος σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς αὐτοκρατορικῆς του πορείας). Ἐλευθέρωσε τὸν ἄρχοντα ἀπὸ τὴ φυλακὴ, τὸν ἀποκατάστησε στὰ ἀνάκτορα καὶ μὲ ἐπιστολὴ τοῦ εἰδοποίησε τὴν Εἰρήνη γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ συγγενῆ της. Ἀκόμη, τὴν προσκαλοῦσε στὰ ἀνάκτορα,

για να εὐλογήσει τὸν ἴδιο καὶ τὴ βασίλισσα Εὐδοκία Ἰγερινὴ (ἀξίζει ἴσως νὰ θυμήσουμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὴ γυναίκα ἀπὸ τὴν ὁποία ἡ αὐγούστα Θεοδώρα ἤθελε νὰ ἀποσπάσει τὸ γιό της Μιχαήλ, γι' αὐτὸ καὶ προώθησε τὸ προξενιὸ ἀνάμεσα στὴν Εἰρήνη καὶ τὸ δολοφονημένο αὐτοκράτορα). Ἐὰν πάλι, ἡ Εἰρήνη δὲν ἤθελε νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴ μονὴ της, ὁ αὐτοκράτορας ἔγραφε ὅτι θὰ πηγαιναν ἐκεῖνοι στὴν ὁσία.

Ἡ ἁγία ὅμως, ἀποφεύγοντας πάντα τὴ ματαιοδοξία καὶ τὶς ἐγκόσμιες τιμές, ἀπάντησε μὲ αὐτὴ τὴν ταπεινὴ ἐπιστολὴ: «Βασιλεῦ, οὔτε ἡ Βασιλεία σου εἶναι πρέπον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, οὔτε ἐγὼ εἰς τὰ Βασίλεια. Δὲν χρειάζεσαι εὐλογίαν ἀπὸ μίαν ταπεινὴ καὶ ἁμαρτωλὴ γυναίκα, διότι ἔχεις τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην καὶ τοὺς λοιποὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὸν κλῆρον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὑπακούσεις τὰς συμβουλὰς των θέλεις θεραπεύσῃ τὸν Θεὸν καὶ θέλεις κυβερνήσῃ τὸ ὑπῆκοον εὐσεβῶς, δικαίως καὶ σωφρόνως».

Ἀπὸ τότε, ὁ Βασίλειος Α΄ ὁ Μακεδὼν δὲν ξαναενόχλησε τὴν ὁσία. Ἐτρεφε ὅμως μεγάλο σεβασμὸ γιὰ τὸ πρόσωπό της καὶ συχνὰ ἔστελνε αὐτοκρατορικὲς προσφορὲς στὸ μοναστήρι της.

Τὰ χρόνια κυλοῦσαν γρήγορα μέσα στὴ μονὴ γιὰ τὴν Εἰρήνη καὶ ἡ πρῶην νεαρὴ πανέμορφη ἀριστοκράτισσα καὶ νῦν Ἡγουμένη ἐγνωσμένης ἁγιότητος καὶ στολισμένης ἀπὸ τὸν Κύριό της μὲ

ὑπερφυσικὰ δῶρα ἔφτασε σὲ βαθύτατα γεράματα. Ὅμως, ἓνα θαῦμα διαρκείας ἦταν πασιφανὲς στὸ σῶμα της καὶ τὸ πρόσωπό της, ἀντιλαμβανόμενο ἀπὸ ὅλους εἴτε μοναχὲς ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσαν στὴν ἄσκηση εἴτε πιστοὺς ποὺ ἀποζητοῦσαν τὴν εὐλογία της: τὸ πρόσωπό της καὶ τὸ σῶμα τῆς διατηροῦσαν ὅλη τὴ φημισμένη ὁμορφιὰ καὶ τὴ φρεσκάδα τῆς νιότης της. Ἡ διαρκὴς ἄσκηση, ἡ αὐστηρὴ πολὺχρονη νηστεία, ἡ μεγάλη εὐθύνη γιὰ τὸ πολυπληθὲς ποιμνιὸν της καὶ προπάντων ὁ πανδαμάτωρ χρόνος δὲν τὴν ἔφθειραν. Ἡ Εἰρήνη δὲν εἶχε φθαρεῖ στὴν ψυχὴ της, ἡ ὁποία ἦταν πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὰ δημιουργήματά Του καὶ εὐλογα ἡ ἐσώτερη αὐτὴ ἀγνότητα ἀντανακλοῦνταν στὸ πρόσωπό της.

Κάποια χρονιά, ξημερώνοντας ἡ γιορτὴ τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ μετὰ τὴν τέλεση τοῦ ἑσπερινοῦ, ἡ ἁγία ξαγρυπνοῦσε προσευχόμενη. Πλησίαζε ἡ ὥρα τοῦ ὄρθρου καὶ τότε ἡ Εἰρήνη ἀκούει κάποια φωνὴ νὰ τῆς λέει: «Υποδέξου τὸ ναυτικὸ ποὺ σοῦ φέρνει τὰ ἑσπεριδοειδῆ καὶ φάε νὰ εὐφρανθεῖ ἡ ψυχὴ σου». Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας, ἡ ἁγία λέει στὴν πορτάρισσα νὰ ἀνοίξει τὴν πόρτα τῆς μονῆς καὶ νὰ ὀδηγήσει τὸν ἄνθρωπο ποὺ περιμένει ἐκεῖ στὸν ξενῶνα, ὅπου θὰ πῆγαινε καὶ ἡ ἴδια νὰ τὸν συναντήσῃ.

Πράγματι, ἡ ὁσία Ἡγουμένη τοῦ Χρυσοβαλάντου συνάντησε τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἀκούει νὰ τῆς

ἐξιστορεῖ τὴν ἐξῆς θαυμάσια ἱστορία: Ἦταν ναυτικός, πλοιοκτήτης ἐνὸς караβιού, ἀπὸ τὴν ἱερὴ Πάτμο. Ἀπέπλευσε μὲ τὸ πλοῖο τοῦ ἀπὸ τὸ βόρειο τμήμα τοῦ νησιού γιὰ τὴν Πόλη καὶ βρισκόταν λίγα μέτρα ἀπὸ τὴ στεριά, ὅταν βλέπει ἐκεῖνος καὶ οἱ ναῦτες κάποιον σεβάσμιο γέροντα νὰ τοὺς φωνάζει νὰ σταματήσουν. Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἀδύνατο, καθὼς ὁ ἰσχυρὸς ἄνεμος ἔσπρωχνε τὸ πλοῖο στὸ ἀνοικτὸ πέλαγος. Τότε ὁ γέροντας φωνάζει μὲ ὅλη τὴ δύναμή του καὶ προστάζει τὸ πλοῖο νὰ σταματήσει. Τὸ καράβι ἀκίνητοποιεῖται καὶ ὁ ἴδιος ἀρχίζει νὰ βαδίζει πάνω στὰ ὕδατα. Μπροστὰ στοὺς κατάπληκτους ναῦτες, ἐπιβιβάζεται στὸ πλοῖο καὶ δίνει στὸν καπετάνιο τρία μῆλα καὶ τοῦ λέει: «Ὅταν πᾶς στὴ Βασιλεύουσα, δῶσε τα στὸν Πατριάρχη καὶ πὲς του πὼς τοῦ τὰ στέλνει ὁ Πανάγαθος Θεὸς μὲ τὸν δοῦλο Του Ἰωάννη, ἀπὸ τὸν Παράδεισο». Ἐπειτα δίνει στὸ ναύκληρο ἄλλα τρία μῆλα προσθέτοντας: «Αὐτὰ νὰ τὰ πᾶς τῆς Εἰρήνης, τῆς Ἡγουμένης τοῦ Χρυσοβαλάντου καὶ νὰ τῆς πεῖς: φάγε ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ Παραδείσου ποὺ ἡ ἀγνὴ ψυχὴ σου ἐπεθύμησε». Λέγοντας αὐτά, ὁ γέροντας εὐλόγησε τὸ πλήρωμα καὶ τὸ πλοῖο ξεκίνησε καὶ πάλι τὸ ταξίδι του, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐξαφανίστηκε.

Ὁλοκληρώνοντας τὴ διήγησή του, ὁ ναυτικὸς προσκύνησε τὴν Εἰρήνη καὶ τῆς πρόσφερε τὰ μῆλα. Ἡ ἁγία τὰ δέχτηκε μὲ δάκρυα εὐλαβείας καὶ εὐγνωμοσύνης εὐχαριστώντας τὸν ἅγιο εὐαγγελιστὴ καὶ ἀπόστολο Ἰωάννη. Στὸ κελί της γονάτισε καὶ

εὐχαρίστησε τὸν Χριστὸ γιὰ αὐτὸ τὸ δεῖγμα τῆς εὐνοίας Του πρὸς τὴ δούλη Του. Τὰ μῆλα ἦταν πραγματικὰ παραδεισένια, τόσο ὁμορφα σὲ σχῆμα καὶ χρῶμα ποὺ ὁμοιά τους δὲν ὑπῆρχαν. Ἡ εὐωδιά τοὺς πλημμύριζε τὴ μονὴ καὶ οἱ ἀδελφές ἀποροῦσαν γιὰ τὸ καινούργιο θαῦμα ποὺ συντελοῦνταν στὸν εὐλογημένο χώρο.

Ἡ ἁγία Εἰρήνη, μὲ τὴν ἔμφυτη εὐφυΐα της καὶ τὴ χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐνόησε ὅτι τὸ θεῖο αὐτὸ δῶρο ἦταν οὐράνια πρόσκληση. Ὄταν ἔφτασε ἡ ἁγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἔκοψε τὸ ἓνα μῆλο σὲ λεπτὰ κομματάκια καὶ ἔτρωγε ἓνα κομμάτι κάθε μέρα, ἀπέχοντας ἀπὸ ὅποιαδήποτε ἄλλη τροφή, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ νερό. Τὴ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ὕστερα ἀπὸ τὴ θεία λειτουργία καὶ ἀφοῦ ὅλες οἱ μοναχὲς κοινώνησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ Εἰρήνη ἔκοψε καὶ τὸ δεύτερο μῆλο καὶ ἔδωσε σὲ κάθε ἀδελφὴ ἀπὸ ἓνα κομμάτι. Τότε τοὺς ἀποκάλυψε καὶ τὴν ἱστορία τοῦ θείου δώρου καὶ ὅλες μαζί δοξολογοῦσαν τὸν Ὑψιστο γιὰ τὰ ἀναρίθμητα χαρίσματα πρὸς τὴν Ἠγουμένη τους. Τὸ τρίτο μῆλο ἡ Εἰρήνη τὸ φύλαξε γιὰ τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ἐπίγειας ζωῆς της.

Τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, οἱ ἀδελφές ἔψαλαν τὰ ἅγια καὶ σωτήρια Πάθη καὶ ἡ Εἰρήνη, μόνη της μέσα στὸ ἱερὸ βῆμα, γονατισμένη, εἶχε παραδοθεῖ σὲ προσευχή. Τότε εἶδε θαυμάσιο ὄραμα: ἄνοιξε ὁ θόλος τοῦ ναοῦ καὶ πλῆθος ἀγγέλων ἐμφανίστηκαν, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλαν δοξαστικοὺς ὕμνους καὶ θυμιάτιζαν τὴν ἁγία

Τράπεζα. Ἐμφανίστηκε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, θριαμβευτὴς μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὦμο. Οἱ ἄγγελοι γονάτισαν νὰ Τὸν χαιρετήσουν, ἐνῶ ἡ λάμψη Τοῦ θάμπωσε τὴν Εἰρήνη, ἡ ὁποία ἀντικρίζοντας Τὸν ἔνιωσε τὸ σκίρτημα τοῦ θείου ἔρωτα καὶ χαμήλωσε τὸ βλέμμα της. Ὅταν δειλὰ ὕψωσε τὰ μάτια της καὶ πάλι, τὸ ὄραμα εἶχε χαθεῖ. Δίπλα της βρισκόταν μόνο ὁ ἄγγελος-ὁδηγός της, ποὺ τόσες φορές τὴν εἶχε διακονήσει: «Γίνου ἑτοιμὴ» της εἶπε ἀπλὰ καὶ ἐκείνη κατάλαβε ὅτι πλησίαζε ἡ ὥρα νὰ διακονεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ οὐράνια.

Τὸ σύντομο διάστημα ἀπὸ τὸ οὐράνιο αὐτὸ μήνυμα μέχρι καὶ τὴν ὁσιακὴ της κοίμηση, ἡ ἁγία προετοίμαζε τὴν ἀκολουθία της γιὰ τὸ μεγάλο γεγονός. Στὸν ἱερὸ ναὸ τὸν Ἀρχαγγέλων τὶς δίδασκε γιὰ τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου, τὴ μελλοντικὴ κρίση καὶ τὴν αἰωνιότητα. Ἡ διδασκαλία τῆς ἀνέβαζε τὸ πνεῦμα τῶν μοναζουσῶν σὲ οὐράνιες σφαῖρες. Ὁ θάνατος εἶναι δύσκολο γιὰ κάθε ἀνθρώπινον πλάσμα καὶ ὅσο πλησίαζε ἡ ὥρα, τόσο ἡ ψυχὴ τῆς ἁγίας ἔνιωθε τὴν ἐπιθανάτια ἀγωνία, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ξέφυγε οὔτε ὁ ἐνανθρωπίσας Κύριος.

Μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τακτοποίησε τὶς ὑποθέσεις τοῦ μοναστηριοῦ καὶ ὑπέδειξε τὴν ἄξια διάδοχό της. Μιὰ ἐβδομάδα πρὶν τὴ μεγάλη ἡμέρα, νήστεψε τρώγοντας μόνο ἀπὸ τὸ παραδεισένιο μῆλο καὶ καθημερινὰ κοινωνοῦσε τῶν Ἀχράντων

Μυστηρίων. Ξημέρωσε τέλος ἡ Κυριακή, ὅπου γιὰ τελευταῖα φορὰ ἡ Εἰρήνη παρακολούθησε τὴ θεία λειτουργία, ἀπάγγειλε τὸ σύμβολο τῆς πίστες μας, κοινώνησε, ἀγκάλιασε τὶς ἀδελφές καὶ τοὺς ζήτησε συγγνώμη καὶ τέλος γονάτισε μπροστὰ στὴν Ὠραία Πύλη, ὕψωσε τὰ χέρια της καὶ προσευχήθηκε γιὰ τελευταῖα φορὰ μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: «Δέσποτα, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος. Σὺ ὁ Ποιμὴν ὁ Καλὸς ποὺ μὲ τὸ Πανάγιο καὶ Πολύτιμο Αἷμα Σοῦ μᾶς ἐλύτρωσες ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας, ἄκουσε τὴν τελευταία δέησι τῆς ταπεινῆς Σου δούλης. Στὴν κραταιὰ Σου χεῖρα παραδίδω σήμερα τὸ μικρὸ τοῦτο ποῖμνιο. Σκέπασέ το μὲ τὴ θεία σκέπη Σου καὶ διαφύλαξέ το ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ἀοράτου ἐχθροῦ. Διότι Σὺ εἶσαι ὁ ἁγιασμός μας καὶ ἡ ἀπολύτρωσις καὶ Σὲ θὰ δοξάζουμε αἰωνίως. Ἀμήν».

Στὴ συνέχεια, σιωπηλὰ καὶ ἥρεμα, μὲ τὴν καρδιὰ καὶ τὸ νοῦ της στὸν οὐράνιο Νυμφίο της, ἀποσύρθηκε στὸ κελί της καὶ πλάγιασε στὴν ἀσκητικὴ τῆς κλίνη. Οἱ μοναχές της, μὲ σιωπὴ ποὺ δονοῦνταν ἀπὸ εὐλάβεια, τὴν περικύκλωσαν καὶ τὴν ἔβλεπαν νὰ χαμογελᾷ σὲ πλάσματα ποὺ οἱ ἴδιες δὲν μπορούσαν νὰ δοῦν παρὰ μόνο νὰ νιώσουν μὲ τὴν ψυχὴ τους. Μὲ αὐτὸ τὸ οὐράνιο χαμόγελο, τὸ ὁποῖο ἀποδείκνυε τὴν ἀπόλυτη μακαριότητα καὶ γαλήνη τῆς ψυχῆς της, παρέδωσε τὸ πνεῦμα της ἡ ἁγία Εἰρήνη, Ἡγουμένη τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου, σὲ ἡλικία 104 χρόνων, ὄντας ὅμως σωματικὰ πάντοτε νέα καὶ ὁμορφη.

Ἡ ὁσιακὴ τῆς κοιμήσεως διαδόθηκε σὲ ὅλη τὴ Βασιλεύουσα ἀστραπιαῖα καὶ χιλιάδες κόσμου συνέρευσαν στὸ μοναστήρι, γιὰ νὰ προλάβουν νὰ προσκυνήσουν τὸ ἱερὸ σκῆνωμα τῆς πνευματικῆς τους μητέρας. Ἐπικεφαλῆς ἦταν ὁ πατριάρχης, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀπὸ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν κληρικῶν συνόδευσαν τὴ μακαριστὴ Ἡγουμένη στὴν τελευταία τῆς κατοικία, στὸ παρεκκλήσι τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Θεοδώρου. Ἡ ἄρρητη εὐωδιὰ ποὺ ἀνάβλυζε ἀπὸ τὸ σεπτὸ τῆς σῶμα ἐπισκίαζε ὅλα τὰ πανάκριβα ἀρώματα ποὺ ἔφεραν οἱ εὐλαβεῖς προσκυνητές.

Ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴ μνήμη τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς ἡγουμένης τῆς μονῆς Χρυσοβαλάντου, στὶς 28 Ἰουλίου. Στὴν ὀρθόδοξη ἀγιογραφία, ἡ ἁγία ἀπεικονίζεται μὲ τὸ ἔνδυμα τῆς ἡγουμένης, νὰ κρατᾷ στὸ δεξιὸ χέρι τῆς τὰ τρία θεόσταλτα μῆλα. Ὁ ἄγγελος, ὁ ὁποῖος τὴν βοήθοῦσε στὸ δύσκολο ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν, στέκεται μπροστὰ τῆς κρατώντας εἰλητάριο μὲ τμῆμα τοῦ χαιρετισμοῦ ποὺ τῆς ἀπηύθυνε («Χαῖρε δούλη τοῦ Ὑψίστου, Εἰρήνη...»). Εἰλητάριο κρατεῖ καὶ ἡ ἁγία στὸ ἀριστερό της χέρι, τὸ ὁποῖο ἀναγράφει παραινέσεις τῆς ὁσίας (συνήθως, διαβάζεται ἡ φράση: «Φῶς μοναχῶν, ἄγγελοι· φῶς κοσμικῶν, μοναχοί...»). Δίπλα στὴν ἁγία, ἀγιογραφεῖται τὸ κυπαρίσσι ποὺ λύγιζε, ὅταν ἐκείνη προσευχόταν μὲ δεμένο τὸ λευκὸ πανὶ στὴν κορυφὴ του, ἐνῶ στὸ βάθος φαίνεται ἡ μονὴ τοῦ

Χρυσοβαλάντου. Συχνά, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς θύρες τῆς μονῆς, ἀπεικονίζεται ἡ καλόγρια ποὺ εἶδε τὴν ἁγία νὰ αἰωρεῖται προσευχόμενη.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Εἰρήνης τῆς Ἡγουμένης τῆς Μονῆς τοῦ Χρυσοβαλάντου, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

